

33130, I, B, 2, 19

9

tega
ni,

PRICE
BOŽJEGA BITJA

ali
slučaji, ki niso slučaji.

Po dr. Kellerju z dovoljenjem poslovenil

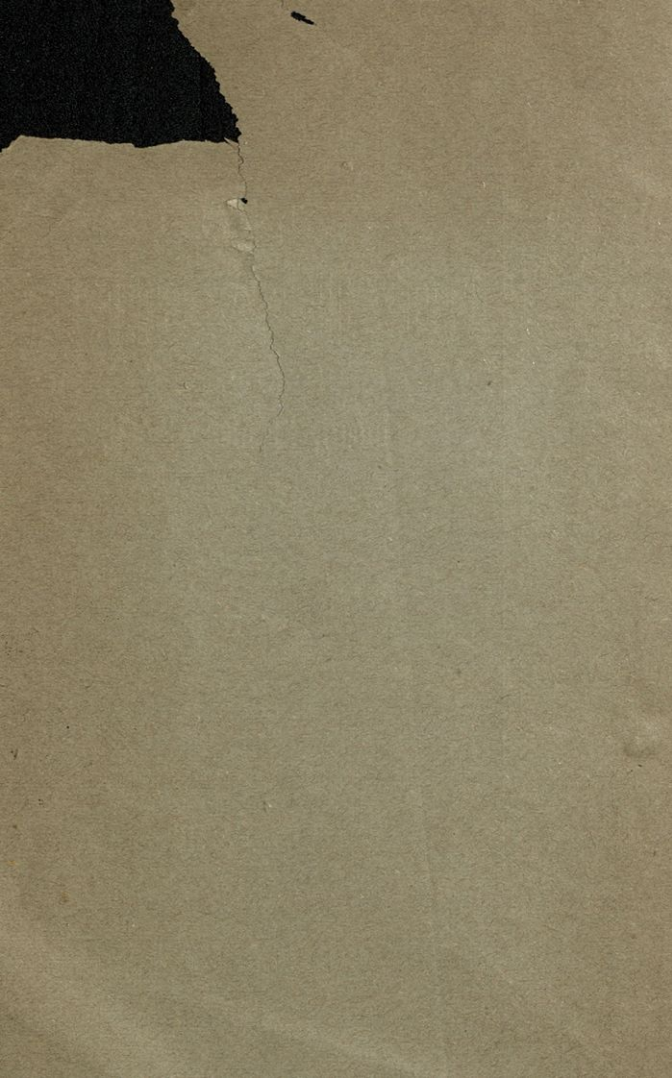
J. B.

I. zvezek.

LJUBLJANA, 1886.

Založil in prodaja Dragotin Hribar, Breg št. 10.





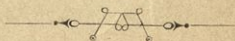
PRIČA

tega
ml.

BOŽJEGA BITJA

ali

slučaji, ki niso slučaji.



[Joseph Anton]

Po dr. Kellerju z dovoljenjem poslovenil

J. B.

I. zvezek.



LJUBLJANA, 1886.

Založil in prodaja Dragotin Hribar na Bregu št. 10.

0300h8057

Namen knjige.

Brezbožnost in surovost jela se je žali-bog v novejšem času tudi med Slovenci grozno širiti. Kje je temu vzrok, ne bom preiskaval, lahko pa rečem, da bi bilo marsikaj drugače, če bi prišlo našim ljudem več berila v roke, čegar vsebina bi bila nabožna. In prav v tem smislu imamo jako malo knjig, ktere bi zani-male posebno odraščeno mladino ob enem pa tudi priletne može in žene. Če Bog da, knji-žica, ki jo imaš pred saboj, bo taka. Trdno se nadjam, da bo povsod blažila duha in srce, kjer jo bodo v roke dobili. Iz celega srca pa želim, da bi jo posebno pridno prebirala naša slovenska moška mladina, prav tista mla-dina, ki tolikrat grdo preklinja in se predrzno norčuje iz svetih reči, ter zabavljivo govori o služabnikih božjih — o častiti duhovščini! Iz-

brala, varujejo naj jo enake
strovnosti in enakih kazni božjih, potem je moj
namen dosežen, ter si druzega ne želim, da bi
se knjižica povsod po naši mili domovini, ko-
likor se dá, razširila!

Založnik.

I. Zasramovanje najsvetejšega zakramenta.

1. Saj ni vredno, da bi človek govoril!

Mlad človek prišel je na Nemškem leta 1867 v tovarno za smodke. Star je bil kakih 17 let. Ker je bilo okoli velike noči, pride govorica tudi na velikonočno sv. obhajilo. Eden izmed delavcev pravi: „Jaz svoje obhajilo za jeden krajcar prodam,“ na kar mu zgoraj omenjeni mladeneč odvrne: „Saj ni vredno, da bi človek govoril o tem, kaj še le krajcarja!“ Gosposka je o tem brezbožnem govorjenji slišala in oba strogo kaznovala. Deset let je na to minulo; mladeneč je prišel med tem k. dragoncem, kjer je tudi vže odslužil. Prišel je domu in stopi v službo. Nekega dne vdari ga vojaški konj na vrat tako nesrečno, da mu je pri tisti priči sapo zaprlo. Vsaka pomoč je bila zastonj in zdravniki so rekli, da je bolečina neozdravljiva. Meni je prišlo takoj sv. pismo na misel: „da se Bog ne da zasramovati!“ Vsak, kdor ga je poznal, je rekel: „To je bila kazen božja!“

2. Bog sliši in usliši.

Mlad gospod, Lance po imenu, na Boga in na ero ni prav nič držal. Nekega dne povabil ga je eden mestnih odbornikov v Regensburgu na kosilo. Beseda je dala med jedjo besedo in govorica nanese tudi na sv. zakramente umirajočih. „Veste kaj, pravi mladi brezbožnež, rajši pri konjederu poginem, kakor da bi me duhovnik na poslednjo uro tolažil!“ Ko odkosijo, gre brezbožnik s prijateljem venkaj na sprehod. Čez nekaj časa ju pot res proti konjederu pripelje in dež je začel kapljati. Prijatelj brezbožnega Lanceta zbeži pod streho, ker se mu je nove suknje škoda zdelo. Lance pa ostane pod milim nebom. Ozre se po nebu in pravi: „Kam bežiš, saj bo kmalo dobro!“ Komaj je izgovoril, je vže na zemlji ležal. Treščilo je vanj. Kakor je želel, tako se mu je zgodilo. Pri konjederu je umrl.

3. Voz, ki je obtičal.

Sorci je bilo ime vozniku iz mesta Askoli na Laškem. Nekega dne je nekam peljal. Zunaj mesta pred podobo Marijnega obiskovanja mu voz obtiči in konj kar naprej ne more. Voznik skoči iz voza, popotnik tudi. Voznik poriva od zadej, popotnik vleče konja za uzdo spredaj. Voznika je to neznansko razsrdilo. V Mater božjo se je ozrl in nezrečeno grdo jo je preklel zaradi tega. Komaj pa je dobro kletvino izgovoril, se tudi vže zgrudi. Sopotnik njegov priskoči k njemu, pa je le — mrliča.

našel. — Kaj pa je to, ali slučaj ali očitna kazen tega božja? Razsodi naj si vsak sam, kakor mu drago.

4. V zasramovanji umrl.

V Edinghauznu so sedeli fantje v gostilni pri pijači. Enemu izmed njih pride na misel zadnja večerja, ter se začne iz nje norca delati. Čašo vina je postavil pred se in pa kruh je začel lomiti izgovarjajoč Kristusove besede, na kar je kruh med pijance razdelil. Ko pride vrsta nanj da bi povžil kruh in vino, mu začne slabo prihajati in ondi na mestu je mertev obsedel.

5. Žalostni konec bogokletnika.

Leta 1885 pokopali so z velikansko slavo v Bruselju moža, ki je prav z naglo smrtjo umrl. Pokopali so ga po meščanski „sine lux, sine crux“ (za gramatiko se tukaj ne gre!) Za duhovnike, luč in križ se tedaj v Bruselju niso kaj prida zmenili.

Ta gospod stal je nekako osem dnij poprej na kraljevem trgu, kjer je videl več duhovnikov iz cerkve sv. Jakoba priti s sveto popotnico, s katero so k vmirajočim hiteli. Ob muzeji stoječ vojak - stražnik je skazal presvetemu zakramentu dolžno čast s prezentiranjem puške. To je pa tistega gospoda tako zjezilo, da je kar divjati jel. Boga je jel preklinjati in vpiti, da je sramota, da morajo vojaki takim komedijam še čast skazovati. Duhovni bi pač mnogo bolje ravnali, če bi to . . .

besede ne moremo ponavljati) rajše v žepih nosil kakor pa tako javno. Izobražen človek dandanes tako nobeden več ne porajta za to

Cez osem dni, prav tisto uro, zgrudil se je domu prišedši mrtev na tla in se ni niti trenutek več zavedel. Bog je neskončno potrpežljiv in dober. Tudi Jezus v presvetem zakramentu veliko potrpi. Koliko le mora pretrpeti našega razžaljenja in zaničevanja za vso ljubezen, kar nam jo je skazal; mi ga pa tako mrzlo častimo! Toda, kedar mu je pa zadosti, pa tudi pokaže izgled svoje moči nad tistimi nesrečniki, ki ga zaničujejo, sovražijo in zasramujejo! O dragi čitatelji in čitateljice mi mu nadomestujmo s presrčnim češčenjem sv. Rešnjega Telesa, kar mu sovražni svet na dolžni časti jemlje. Kakor je bil, tako je Jezus tudi sedaj še vedno pripravljen nas s svojo milostjo krepčati, brez ktere nam ni mogoče spokorno in po svojem stanu živeti, ter krščanski umreti.

6. Spolnjena želja.

Knez Aleksander Hohenlohe pripoveduje sledečo dogodbo v svojih spisih: Imenitna gospa, mati 4 otrok — med katerimi ste bili dve hčeri, ena pri 18, druga pri desetih letih, obe pa zdravi, lepi in čvrsti — rekla je nekdanj, ko je govorica ravno na redemptoriste nanesla, da bi rajši obe svoji hčerki mrtvi pred saboj videla, kakor pa da bi jima dovolila vsakih osem dni k obhajilu iti. „Gospa ne govorite predrzno,“ posvari jo knez. To se je zgo-

dilo meseca junija. Dne 23. decembra ravno tistega leta ležala je 18letna hčerka na mrtvaškem odru, 2. januarja pa 10letna. Tako je Bog predrzno posvetno gospo kaznoval, ki v svoji ničevi domišljiji ni vedela, kaj da govori.

7. Zasramovanje in kazen.

Bogastvo nikakor ni brez nevarnosti za dušno življenje, „kajti kdor hoče obogateti, zagazi navadno v skušnjave in mreže hudičeve. Mnogo željá se mu obudi, ki mu niso na nobeno korist, pač pa ga tirajo v pogubljenje.“

Oh, kolikrat daje bogastvo povod k požrešnosti in razuzdanosti! Od teh dveh pa do brezboštva in do nevere pa ni več, nego le korak. Še korak dalje in prevzetnost se vže sama oglasi, ktera je navadno porodnica najdrzovitejega bogokletja in izzivanja božje pravice!

Za izgled navajamo Vam tukaj resnično dogodbo, ki so jo doživeli pred nekaj leti na Renskem, v nekem ondašnjem mestu.

Več družin, ki so doslej srečno, če tudi preprosto živele, jelo je poskušati svojo srečo v raznih spekulacijah, in so si tudi vrlo pomagale. Žalibog, da je z rastočim premoženjem propadal strah božji in pa lepa nramnost. Pri starejih članih tistih družin se ta sprememba ni kaj prida poznala, za to je pa tem čvrsteje stopala v javnost pri mladem naraščaju. Posebno trije sinovi iz treh hiš so bili, ki

so premoženje na ta način zapravljati jeli, kar se ni nič več strinjalo s krščansko vero. Res jim je kupčija silno veliko nesla, kajti razprostrli so jo skoraj po celem svetu, toda to jim ni še nikakor dajalo pravice do pohujšanja, ki so ga priprostim ljudem s svojim življenjem delali. Reveži so vže v resnici mislili, da, ker imajo bogataži zadosti denarja, se jim ni treba nič več brigati za pravnost in krščansko življenje; dalje, da jim ni treba nič več v cerkev hoditi, nič več ne Boga častiti, kakor se to drugim krščanskim ljudem spodobi. Omenjena mladina si je tudi prav po teh „liberalnih“ nazorih svoje življenje vravnala. V nedeljo, namesto v cerkev, zahajala je na lov; doma izumljevala si je pa vedno novih zabav, novih veselíc. Vse, kar je mamilo duhá, kar je splevalo srce, zmislili so si, pri čemer so navadno poleg dneva tudi še po cele noči dragi denar zapravljali in to na način, ki bi ga kristijan niti poznati ne smel! Marsikdo si bo morda mislil: če so imeli res tolikanj denarja, je vendar prav, da ga niso stiskali, temuč da so ga dajali med ljudi. Je že vse prav, in nič bi ne bilo napačnega, če bi bili naši junaci to delali po krščanski navadi, in denar razsipali, recimo za kak dober namen! Posebno sta se pa odlikovala dva brata, ki sta imela povsod prvo besedo. Če je bilo treba kako veselico prirediti, vse je gledalo le na nju, če je bilo treba kako neumnost izpeljati, ta dva sta bila prva na mestu. Ob enem sta bila pa jako spretna v svojem poslu, premetena, drzna in moška v prometu s celim svetom. Pri vsem tem

se pa iz začetka ni nobena hudobija kazala, pač pa tista mladeniška srboritost, za katero se navadno mladeniška predrznost zakriva, iz ktere se ščasom hudobija izcimi, ki ne pozna nobenih mejá, ne proti Bogu in ne proti ljudem. Ta dva brata zbobnavala sta navadno vse druge skupaj, da so potem burke uganjali, ki se niso vselej s krščansko nrvnostjo ujemale. Ljudje so si o teh veselih shodih razne reči pripovedovali; kar je bilo pa še hujših, ki se ne dajo lahko povedati, so si jih pa le bolj namežikavali. Žal, da je bil temu razveselovanji, ktero je bogastvo vzdržavalo na svoje stroške, ki je pa s časoma drzno, da predrzno postalo, namenjen tak grozen konec.

Bilo je nekega zimskega večera, ko sta brata zopet prav lepo število svojih prijateljev povabila; bil je namreč ravno enega obeh bratov god in tega so si namenili prav dobro zamočiti. Drugi dan je bil prav velik katolišk praznik in prav zato se jim je s težavo posrečilo pridobiti za ta večer sicer dobrega znanca, ki si pa s svojo katoliško cerkvijo še ni bil tolikanj navskriž, kakor omenjena družba sploh. Ob določenem času vsedli so se k mizi, kjer so dobro jedli in pili. Dovtipi in zabavljiice postale so kmalo tako kosmate, da bi se jih bili celo pouličniki ogibali na javnem rabiti. Da, postali so čelo protipostavne! Ob polunoči hotel se je naš katoličan priporočiti in domu oditi, toda niso ga pustili. Iz nova so se natočili s šampancem kozarci in iz nova se je vlivalo palivo v vže razbeležene glave. Katolika jeli so dražiti, čez, od veselice

pojde lahko naravnost v cerkev. To so mu jeli pa zarad tega podtikati, da bi jim bil dalje časa pri veselici ostal, ker bi ga bili sicer za „tercijana“ smatrali. Ob enem so prišli pa s takimi zbadicami tudi na versko polje, ki je taki srboriti in pijani mladini posebno ugodno za razne burke. Nekaj časa so brili norce čez duhovščino in „neumno ljudstvo“, potem jel je pa eden peti jako bogokletne litanije, pri katerih so mu vsi drugi odgovarjali. Ko je bilo to pri kraju, odide eden bratov v stransko sobo, od koder je prinesel trgovinsko knjigo, ter jo je položil na mizo. Na to se je ogrnil z nekoliko prtovi, bratu pa je porinil zvonec, češ, naj mu „pri maši, katero bo sedaj bral“ streže. Vse se je režalo in ploskalo, le katoličan ostal je miren in resnoben, če tudi ga je že precej pod kapo imel. Da, tudi še celo toliko vesti je imel, da je slovesno ugovarjal takemu brezbožnemu početju. Toda kaj, ker ni nič pomagalo. Saj so ga vsi preupili. Ko je konečno glavni zasramovalec prijel za polno šampanjsko čašo, z drugo roko pa za srebern tolar, ktereга je mesto hostije nad šampanjcem držal, ter oboje povzdignil med tem, ko je brat njegov za njim na vso moč zvonil, — razleti se šampanjski kozarec po sredi na dva kosa, zasramovalec pade na tla, kakor bi bilo treščilo vanj, brat njegov se pa tudi že v smrtnih težavah po tleh valja in pa bele pene mu silijo iz ust. Mislite si vpliv, ki ga je ta dogodek na družbo napravil. Kviško so skočili in planili vsak na svojo stran. Eden je bežal skozi vrata, drugi zgrabil se je za lase, ki so mu

od same groze na mestu beli postali. Zopet drugi priskočili so nesrečnikoma na pomoč, toda zastonj. Glavni predrznež je bil mrtev, brat njegov valjal se je pa blazen po tleh. Zvezati so ga morali in odpeljati v blaznico. Še tisto noč obletali so vse zdravnike na daleč okoli, pa niti enega niso našli, ki bi bil vstani mrtvega v življenje obuditi. Blazni brat njegov je v svoji bolezni več mesecev kar divjal; konečno se je nekemu pobožnemu zdravniku vendar posrečilo, vsaj toliko ozdraviti ga, da ga ni bilo treba več vezati. Ves čas svojega življenja ostal je revež in nezmožen, kakor majheno dete. Vse ga je po mestu poznalo; prav tako je tudi vsakdo vedel, zakaj ima gospod N. na vsaki strani šop belih las, ki se niso prav nič vjemali z drugimi sivci njegovimi. Eden navzočih je čez nekoliko časa vse po pravici povedal, kaj in kako se je godilo. Prigodba se je iz začetka neresnično in pokvarjena po mestu razširila, ker so si posebno stariši ponesrečenih predrznežev vse prizadeli, da bi bilo oskrumbo presvete daritve zamolčali.

Da je bilo ob enem konec pijančevanju, razume se samo po sebi. Da bi se bili pa vsi, ondi navzoči vsaj v srcu takoj spreobrnili, se pa tudi ne more reči. To, da so se mogočne in trde božje roke zbali, se pač še ne more spreobrnjenje imenovati. Predrzni zasramovalci se pač neradi spreobračajo. Samo eden, in sicer tisti ki je vso dogodbo po pravici povedal, si je stvar tako k srci vzel, da je postal zopet pošten kristjan.

8. Božja roka še ni prav nič krajša.

V nekterih porenskih občinah na Nemškem, žive poleg katolikov tudi luteranci, in imajo oboji enake pravice. Lansko leto obhajali so ondašnji katoliki osmino sv. Rešnjega telesa sè slovesno procesijo. Ta strogo katoliška slovesnost zbujala je med ondašnjimi luteranci silno jezo. Posebno se je neka stara gospa grozno togotila nad slovesnim katoliškim sprevedom. Ker svoje nevolje ni mogla drugače pokazati, je v divji jezi siknila: „Križ, zastave, podobe svetnikov, kar imajo katoliki, bi morali že zdavnej vse v Ren pometati.“ Čujte, kaj je zagrizeno luteranko še tisti dan doletelo! Njen nečak, jako priden in marljiv deček pri desetih letih, šel je popoldne okoli pete ure ob Renu na sprehod, kar ga želja obide, da bi se rad kopal. Komaj je skočil v vodo, ga je tudi že krč prijel. Vpiti je jel in na pomoč klicati, toda preden so mu ljudje pomagat prihiteli, je vže izdihnil svojo dušo. Ko je stara luteranka to zvedela, je skoraj obupala in pa pamet se ji je nekoliko zmedla. Kar je bilo pa poštenjakov v občini, tako katolikov, kakor tudi luterancev, ugledali so v tem dogodku prst božji.

9. Bog se maščuje nad framasoni.

Leta 1881 sošlo se je na veliki petek v Parizu trinajst framasonov, kakor so rekli, k zadnji večerji, iz ktere so se norčevali. Kakor smo že

rekli, jih je bilo trinajst in nobeden izmed vseh ni leta dočakal. Vsi so prej pomrli in kako? Skoraj vsi na eni in tisti bolezni, da so začeli na živem telesu gnjiti. Najprvi je zbolel tisti, ki je prevzel nalogo Judeževo. Kakor hitro je kedo zbolel, je bil v 24 urah tudi že mrtev in smrad! Deseti na vrsti je bil tisti, ki je imel ulogo Kristusovo. Na veliki petek je zbolel in na veliko soboto zvečer je bil nagnjit in smradljiv, da ni mogel nihče v njegovem obližji bivati. Tako se je Bog maščeval nad zasramovalci presvetega zakramenta tvoje ljubezni božje.

10. Pregreha nad praznikom sv. Rešnjega Telesa.

V neki tovarni ob Renu imeli so katoliški delavci na svetega Rešnjega Telesa dan vsako leto prosto, luteranci so pa delali. Mlad katolik iz sosednjega kraja, katoliške vere, pa lansko leto na sv. Rešnjega Telesa dan ni hotel praznovati, ko so njegovi tovariši k procesiji hiteli, temveč je vstal z luteranci v tovarni. Drugo jutro so altarje in za tiste potrebni les zopet v kraj spravljali. Mladeneč, ki ni hotel praznovati, pride k katoliškemu delavcu, ki je ravno altarsko tramovje v red spravljal, mu križ iz rok vzame in pravi: „Vidiš, takle križ zaslužiš, da bi ti ga na čelo pribili, ker si včeraj praznoval.“ Na to je prijel tri žeblje rekoč: „Glej, enega bi ti zabil v čelo, drugega in tretjega pa v desno in levo stran.“ — Ni

dolgo trajalo, in prišel je na žago, kjer mu je levo roko zmečkalo. Tri prste mu je žaga odtrgala, četrtega so mu pa uro kasneje v bolnišnici odrezali.

11. Bog je pravičen.

V Kastesaracenu na Francoskem hotel je brezbožni mladeneč pri procesiji sv. Rešnjega Telesa suh grah v monštranco metati. Komaj je vrgel prvega, se je vže nezavesten na tla zgrudil. Prijatelji so se mu posmehovali, ko se nekoliko zavé, pravi: „Le potrpite, prihodnjo nedeljo se bom maščeval!“ Revež je ni učakal. Umrl je že v četrtek z naglo smrtjo. — V Kasisu preklinjal je brezbožnik procesijo in presv. Rešnje Telo; kmalo na to umrl je z naglo smrtjo. — V Gveretu so imeli procesijo. Brezvernež se je jel pred cerkvijo pokrit skozi procesijo memo Najsvetejšega riti. Mežnar mu vzame klobuk z glavé, za kar dobi toplo za-ušnico. Stvar je prišla pred sodnika, kjer je mežnar tudi še 24 ur zapora dobil. Prav v tistem trenutku je pa brezvrnež z naglo smrtjo umrl. — V Sensu vdeležil se je Ludovik Tonnelier na veliki petek pojedine obstoječe iz klobas. Drugo jutru našli so ga mrtvega v njegovi sobi. Mrtvud ga je zadel. — Pri sv. Boštijanu se je frامason bahal, da bo škofa ozmrjal, kedar v njegovo župnijo pride. Škof je prišel, frامasona so pa nesli — h pogrebu. Koze je dobil in vzele so ga. — Dva prostomišljaka v La Gorque, Julij Bourgoin in Ludovik Ricard, gostila sta se na veliki petek dne 7. aprila s klo-

basami. Tri mesece pozneje, dne 7. julija ležala sta oba na mrtvaškem odru. Prvi v Estavu, kjer je prišel pod voz in mu je kolo glavo odtrgalo; drugi pa v svojem domačem kraju, kjer jo utonil. Kaj pa je to?

12. Kazen in rešitev.

Henrik je bil učen mož in katoliške vere; poleg tega pa grozno neveren in je ob vsaki priliki zasramoval vero, kakor je to pri nekterih učenjakih navada. Iz celega srca pa je ljubil svojo ženo in svojo hčerko. Jerica je bila pa tudi v resnici vzorna žena, dobra mati in pobožna kristjana, ki si je z lepim opominjevanjem mnogo prizadevala svojega moža na pravo pot spraviti. Klaro triletno dete njeno so pa zaradi njene priproste ljubeznjivosti vsi ljubili, ki so jo sploh poznali.

Nekega dne Jerice ni bilo doma; Henrik je bil pa v književno delo tako zamišljen, da je na otroka čisto pozabil. Klara si je nekaj časa očetu pri nogah igrala. Stekla je pa kmalo v drugo sobo, kjer spleza na stol in s stola na odprto okno. Jela se je skozi okno stezati, kar omahne in v bodočem trenutku ležala je na tleh. Dva nadstropja visoko je padla.

Pred hišo je nastal grozen krik. Učenjak stopi k oknu, da vidi, kaj da je. Ker je bil sila kratkoviden, ni družega razložil, kakor neko ženo in pa da ima nekaj v rokah. Grozna slutnja se ga polasti. Jel je izkati Klaro, pa je ni bilo nikjer,

ne v njegovi sobi in ne v drugi. Kar se odpro siloma vrata v sobó in notri prihiti ženska z mrtvo Klaro v naročji: ljudje drvili so se pa za njo.

Kdo Vam popiše obupnost nesrečnega očeta, kteremu je vest na vso moč očitala, da je on, prav on sam kriv smrti svojega otroka in sicer po svoji malomarnosti! Kdo popiše obupno plakanje matere, ki se je kmalo na to domu povrnila! Le polagoma posijal ji je žarek za žarkom iz nezmerneza zaklada sv. vere v žalostno srce. Mnogo tolažbe ji je pa dajal pogled na žalostno Mater Božjo. Jera je imela preveč prave občutljivosti, da bi bila kdaj sama možu zarad žalostnega dogodka karkoli očitala. Pač pa si je prizadevala, kolikor se je le dalo s pomočjo sv. vere tolažiti ga. Polagoma jeli so hoditi tudi sorodniki, znanci in prijatelji, da skažejo svoje sočutje družini zarad silne izgube. Oba zakonska kazala sta se vže popolnoma vdana v voljo božjo. Henrik je rekel prijatelju: „Ko sem bil mlad in še na velikih šolah, sem bil divji in razposajen mladeneč, poln zasramovanja in jeze do Boga in njegove svete cerkve. Nekega dne metal sem celo iz okna svojega stanovanja na procesijo za najsvetejšim idočo bombaž, papir in peške. Zatožen sem bil zarad te sramotne hudobije in sodnik mi je naložil samo štirinajst ur zapora. Ko sem postal mož, sem se oženil. Bil sem tako srečen, dobiti ženo, ktera me je s svojo milobnostjo in spravedljivostjo popolnoma pridobila. Ko bi ne bil imel tako zakrknjenega srca,

bi me bila prav ona že zdavnej pripeljala na pravo krščansko pot, iz ktere sem preširen mladeneč zagazil. Tako je bilo pa vse zastonj.

Zato me je pa dohitela grozna kazen božja. Iz okna venkaj sem se pregrešil in iz okna venkaj padel je moj otrok, in zgubil življenje. Če tudi me je ta vdarec silnega Boga skoraj vničil, vendar hvaležno poljubljam roko, ki me je vdarila; kajti po smrti otrokovi rešila se je duša očeta!

„Vbogi Henrik, pravi prijatelj v dno srca užaljen. Kaj pa bo s knjigo, katero si proti Kristusu s toliko pridnostjo spisaval?“

„Le nekaj minut poprej, preden se je Klara ubila, sem jo dokončal. Sedaj sem jo pa tudi že vrgel v ogenj. Boljše je, da to delo požre začasni ogenj, kakor pa da bi se pokorila pisateljeva duša na onem svetu po smrti v večnem ognju. Od slej nadalje delalo bo moje pero le za Kristusa in njegovo sveto cerkev, ktera oba sem tako hudo razžalil.“

Učenjak je bil možbeseda. V svojih spisih, dejanjih in v svojem govorjenji skazoval se je vedno vernega katoliškega kristijana.

13. Nasledki božjega ropa.

Misijonar iz reda minoritov, bivajočega v primorskem mestu Vrzelj na Francoskem pripovedoval je sledečo vseskozi resnično povest.

Bog je naše prizadevanje v mesecu maju letos še prav posebno blagoslovil. Cerkev je bila dan na dan prenapolnjena in spreobrnjenj je bilo od dne do dne več. Ob koncu leta hotel je gospod župnik nekaj bolje podučениh učencev k prvemu sv. obhajilu spremiti. Teden dnij poprej označil mi je dečka 13 let starega, ki pod milim nebom ni bil nič vreden; kajti ni znal ne katekizma in ne drugih potrebnih reči, pa tudi pripravljen ni bil prav nič za to sveto opravilo. Roditelji njegovi niso bili prav nič boljši. Za misijon se niti brigali niso in tudi sicer jih ni bilo nikdar v cerkvi videti. Prvo sveto obhajilo bilo jim je le običajna formalnost, kateri se mora vsak podvreči, da ne dela ravno nepotrebnih izjem. Za kaj več pa ti ljudje sv. obhajila niso smatrali. Kedar smo imeli poslednje preskušnje, stavljal sem dečku razna vprašanja in nobenega mi ni bil vstani spodobno odgovoriti. Vsled tega mi pač ni bilo mogoče spustiti ga k prvemu sv. obhajilu. Jokal je in sram ga je bilo domu grede. Ko je mati zvedela, za kaj da se gre, je same jeze kar divjala nad manoj, nad gospodom župnikom in nad našo vero.

„Kaj je meni mari, če znaš ali ne znaš — šel boš vendarle! Obleka je pripravljena in naj gospodje dovolijo ali ne, šel boš vendarle!“ — Dete pravi: „Saj mi ne bodo dali odveze!“ — „Kaj pa je na tem? vsklikne hudobna ženska, ti pojdeš k obhajilu tudi brez spovedi. Saj je vse sama prismodarija, in jaz ti prepovem k spovedi iti. Oblekla te bom v lepo novo obleko in ti pojdeš z

drugimi vred k obhajilu. Duhovni tega ne bodo zapazili, če pa — se jih pa vsaj odkrižamo!“ — Otrok je molčal, ker se je matere bal. Vendar je pa sklenil zmuzniti se, da pojde vsaj k spovedi poprej. Če tudi je bil slabo izgojen, ga je vendar groza obšla pri misli, da bi vendarle vtegnil po nevrednem sprejeti sveto obhajilo. Žal, da je čuječe oko matere njegove vse dobre njegove sklepe vničilo.

Določenega dne napravi se deček v novo obleko, ter se med službo božjo pomeša med druge otroke. Ko je prišla vrsta nanj, pristopil je k mizi božji in jaz sem mu dal sv. Rešnje Telo, ne da bi ga bil spoznal, na kar se je zopet na svoje mesto vrnil. Komaj pa je preteklo nekaj minut in vže se je sesedel nezavesten. Venkaj so ga nesli. Ker je bila sveta maša pri kraji, pokličejo me kar na nagloma v žagrad, rekše: pater, hitro, hitro, enega izmed obhajancev krč nezmerno vije in bo vsak čas umrl. Takoj sem se podal k njemu na dom. — Našel sem otroka v postelji njegove matere, ki se je zastonj prizadevala bolečine polajšati. Ko je nesrečni deček mene ugledal, obrnil se je proti steni in kričal: „Proč, proč, ne maram Vas! Nečem, nečem! Kljubu temu sem ostal in sem si prizadeval potolažiti ga. Saj še vedno nisem vedel, kaj se je zgodilo. Mati, vsa obupana, mi je pa kmalo vse razodela. Mislite si moj strah! In ta je bil temvečji, ker se je nov krč pokazal. Mladi zasramovalec Boga se dvigne na postelji, upre grozovito svoje oči v mater in s hripavim glasom zavpije:

„Mama, ti si mi ukazala sveto obhajilo po nevrednem prejeti; jaz sem te ubogal, zato pridempasedaj v pekel. Ti si uzrok!“ Še enkrat ga je krč prijel in po njem je bilo.

14. Zamolčani greh.

Omikana oseba storila je smrten greh in napačna sramota jo je zadrževala, da bi se ga bila spovedala. Ker ji vest ni dala miru, skušala je greh po dobrih delih izbrisati in tako Boga potolažiti. Vse je bilo zastonj. Šla je na to v samostan, pa tudi ondi ni našla miru. Postala je celo načelnica samostana, ker je na videz izgledno živela in se oistro pokorila; v srcu jo je pa vedno le grizl črv zaradi zamolčanega greha, zaradi ktere ga je tudi po nevrednem prejemala sv. obhajilo. Prišla je konečno na smrtno posteljo. Sedaj bi se bila rada spovedala, pa ni bilo več mogoče. Zgubila je zavednost in je umrla, preden je zopet k sebi prišla. Ta človek bila je nuna. Njene sestre so za njo molile po njeni smrti. Kmalo pa se jim je prikazala in rekla: „Nehajte za me moliti, pogubljena sem, ker sem zamolčala smrten greh pri spovedi.“ Oh, ko bi si vendar vsi kristjani to k srcu vzeli!!

15. Kazen na bogokletje.

Nekaj tednov je že tega, kar so praznovali na Francoskem v Šisotu ženitovanje. Vsi so bili

že skupaj, le enega še ni bilo. Konečno je prišel na pol pijan tudi ta; pil je namreč jako veliko že prej to noč in takoj na vse zgodaj drugo jutro tudi. Ko so ga prijatelji ugledali, kako se je majal proti njim, vsklikne mu eden nasproti: „Oho, ti se danes tudi še nisi vidil treznega!“ „Kaj — pravi došli, še k obhajilu bi lahko šel.“ „Poskusi!“ vskliknejo mu drzni fantje nasproti. Eden gre takoj v hišo po prt in sveče, s katerimi se podajo pod kaščo, kjer so začeli sv. zakrament na nezaslišan način zasramovati. Gospodinja je pač slišala vrišč, ki je spod kašče prihajal in je šla gledat, kaj prav za prav fantje počnó. Kako pa se prestraši, vidoč, kaj se godi. „Spravite se mi, zasramovalci sv. vere, ki kličete božjo kazen na nas in nas bodete vse v nesrečo pripravili.“ Gromovit zasmeh je dobila za odgovor, na kar se ročno obrnila in izpod kašice odšla; v tistem trenutku nekaj zagromi in namestu, kjer je kašica stala, je bila le še groblja videti. Kašica se je podrla in vse predrzneže pod saboj podkopala. Bog tudi dandanes tu pa tam stegne mogočno svojo roko v znamenje, da še živi.

16. Kazen za sv. obhajilo po nevrednem prejetu

Svetega Pavlina prosil je svoje dni revež miloščine. Škof je pri tem opazil, da ima revež vsušeno roko, ter ga pomilovalno upraša, kako je to. Berač se na vse strani ozre, če ga nihče ne posluša in pravi: „Vam, ki ste za škofa, vže smem

zaupati svojo grozno skrivnost. — Vže v svoji mladosti sem bil svoji materi nepokoren, ki je bila vdova in ena najboljših mater. Svoje in njeno premoženje sem zapravil. Zahteval sem še poslednji denar od nje, o katerem sem vedel, da ga je nekje skritega imela. Ko mi ga le ni hotla dati sva se sprla in jaz sem dvignil roko, prav to le, ki jo sedaj vsušeno vidite, in sem mater ubil!! To se je zgodilo na veliko sredo; drugo jutro — na veliki četrtek hotel sem iti pa k sv. obhajilu. Na skrivnem sem zagrebel mater, skrbno sem pobrisal vse krvne madeže, osnažil sem se in šel sem k mizi božji. Toda glejte! Komaj so mi sv. kruh na to-le moje dlan položili, (v starih časih so verne na ta način obhajali, da so jim sv. kruh v roko dajali, ktereга so si verni potem sami v usta devali,) mi je roka odrevenela in se mi je ob groznih bolečinah posušila. Glasno sem zakričal in vse se je na me ozrlo. Vstal sem in zbežal iz domovine. Begal sem po svetu in vedno vsušeno roko s saboj nosim za pošteno zaslužen kazen božjo. Toda rad bi jo prenašal, ko bi se le po smrti ne bal tudi še peklen-skih kazni za moj greh.“

Poslednje besede spregovoril je skoraj v obupnosti. Škof ga vpraša: „Ali v resnici obžaluješ svoje grehe?“ „Oh, seveda jih!“ odvrne berač jokaje, toda kaj mi pomaga moje kesanje?“ „Delaj pokoro, reče mu na to sveti Pavlin in grehi ti bodo odpuščeni!“ Nadepolno ozre se berač v svetnika, rekoč: „Kaj naj storim?“ — „Tjekaj pojdi pred cerkvena vrata, ter se postavi bos in gologlav

vsako nedeljo in vsak praznik skozi sedem let — kaži memogredočim vsušeno roko, pravi jim njeno zgodovino in prosi jih, da naj molijo za te!“

Mož je šel in se je radovoljno tej težki javni pokori podvrgel. —

Vernike je pogled na potrtega spokornika v dno srca pretresal. Čez tri leta so škofa prosili, da naj mu ostali čas pokore odpusti.

Škof je rad uslišal prošnjo, ter je spokornika v cerkev vpeljal, kjer ga je slovesno odvezal vseh grehov, na kar ga je tudi obhajal.

Sedaj pa glejte čudo božje milosti! — Komaj je spokornik v svetem poželenji prejel telo Jezusa Kristusa, je vže v tistem trenutku čutil, kako se je razširila zopet toplota, življenje in moč v osušeno roko, ktera je zopet popolnoma zdrava postala,

17. Spomin na prvo sv. obhajilo.

Sedemnajstletna deklica šla je v mesto služiti, kamor jo je mlajši bratec spremil. Ko sta slovo vzela, dala mu je sestra tudi molitvene bukvice, spominek prvega sv. obhajila, rekoč: „Na to-le pa materi nesi. Naj jih spravijo za te, da jih boš imel, kedar pojdeš k prvemu obhajilu, meni ne bo nobenega molitvenika več treba!“ S tem sta se ločila. Mlada stvar božja od tedaj menda res ni več molila, kajti vže čez nekaj mescev prijel se je nje poštene in pridni oče za glavo; táko sramoto mu je delala z vlačugarskim življenjem svojim. Ker je lahkoživka tudi s policijo večkrat naskriž

prišla, je moral žalostni oče tudi še stroške za njo plačevati. Čedalje bolj je propadala in konečno celo v rojstnem kraju pri stariših ni smela bivati, ker so se bali, da bi njeno malopridno življenje drugih poštenih ne okužilo. Oče namreč ni imel lastne hiše, temveč je bil v tistem kraju le za delavca. Uboga deklina se je s časoma tako spoza-
bila, da je prišla v zapor, kjer je več mesecev pre-
mišljevala, ali je molitev človeku potrebna in ko-
ristna ali ne. Nadjamo se, da so se ji ondi oči
odprle, in je spregledala, da je jela od tedaj pro-
padati, odkar je molitveni spominek na prvo sv.
obhajilo proč dala. To pa ni edina, ki se ji je
tako godilo. Oh, koliko je deklet, ki v svoji mla-
dosti molitev opuste in v nesrečo zagazijo in to
za to, ker nobena več ne misli na svojega stvar-
nika!



II. Zaničevanje družih sv. zakramentov.

18. Brezbožnega očeta Bog po otroku kaznuje.

V Breščiji prinesli so leta 1861 novorojeno
dete v neko cerkev h krstu. Ko je prišel duhov-
nik v obredih do mesta, kjer vanje vplete otrokovo

ime, vpraša botre, kako da naj bo otroku ime. „Italia libera“ (prosta Italia), rekli so botri. Duhovnik se zavzame; vendar pa se je odločil otroka tako krstiti, ali iz strahopezljivosti ali iz strahú, ne vemo. Morda je pa tudi vedel, s kakimi ljudmi, da ima opraviti in si je mislil, da cerkev ni prostor, kjer naj bi se pričkal za to. Čujte, kakošen je bil ta krst dalje. Pred saboj vidite „prosto Italijo“ v podobi novorojenega slabotnega deteta, in duhovnika, ki „prosto Italijo“ na božjem mestu vpraša: „Italia libera, abrenuntias Satanae? . . . abrenuntias et omnibus operibus ejus? (Prosta Italija, ali se odpoveš hudiču in vsim njegovim delom?) Krščevajoči duhovnik je vse to prav na glas in določno izgovarjal, da bi okoli stoječim tragikomična stran takega imena tem bolj jasno pred oči stopila. Boter je odgovoril s tihim glasom: „Se odpovem!“ Duhovnik pride do onega mesta, kjer se da krščencu sol v usta in pravi: Italia libera, accipe sal sapientiae itd.“ (prosta Italija sprejmi sol modrosti!) Do slej je šlo še vse dobro; toda konec je bil grozno resnoben. Dojenčka so nesli domu, kjer se ga je takoj huda mrzlica lotila, ki ga je v 24 urah iz sveta spravila. Telo otroka postalo je po krstu črno kot oglje.

19. Ne zasramuj sv. pokore.

Sledečo resnično dogodbo naj si vsak v srce zapiše, kogar kaj prizadeva. Premožen meščan

pripeljal se je po opravkih na kmete; dospevši v vas se mu konj splaši in ujide. Gospod je padel s tako silo na tla, da je, kakor mrtev obležal. Posebno hudo se je po glavi pobil, krvi mu je pa toliko steklo, da se je še drugi dan luža poznala. Razbito in odrto glavo mu je moral zdravnik skupaj šivati. Nam vsem se je gospod zelo smilil in vsi smo želeli, da bi se mu skoraj na bolje obrnilo. Pozneji pa smo zvedeli, da ta gospod ni bil katoliške vere, pa da je z nekim drugim gospodom, ki ima katolikinjo za ženo jako grdo zabavljajl čez spoved. Drugi dan, to je bilo prav na dan njegove nesreče, je pa ravno ta gospod rekel, da bi moral zblazniti, če bi moral tolikanj v cerkev letati, kakor katoliki. Nam je vse eno, če nekteri mestni gospodje mislijo, da bi zblaznili, če bi bolj pogosto v cerkev hodili. Tudi smo si že večkrat mislili, da mora ljubi Bog za razvajene meščane pač posebne nebesa imeti, kamor nas ne bo jemal in po pravici rečeno, si tudi ne želimo priti. Ko smo toraj o tem groznem dogodku čuli, smo si pač vsi mislili, da se je zgodil z božjim dopuščanjem, ker se ljubi Bog ne da zasramovati. Dostikrat vže je zamašil zasramovalcem katoliške vere usta na jako očiten način in jih bo še!

20. Božje uho je tanko.

V Steinbergu na Tirolih šel je leta 1865 predrzneš k ondašnjemu gospodu župniku sè svojim psom, češ, naj ga — spové. Žalostno ga je du-

hovnik pogledal. rekoč: „Nikari ne pozabi, da ima ljubi Bog jako tanka ušesa in takih drzovitostij ne presliši. Prav lahko se ti zgodi, da boš želel duhovnika za spoved, pa ga ne boš dobil.“ Leta 1872 meseca novembra se je to v resnici pripetilo. Predrznost se je oženil. Dva tedna na to gre drva sekati. Posekano drevo ga je podrlo na tla. Poslali so mu takoj po gospoda. Ta je hitel, dohitel ga pa le ni. Nesrečnež je poprej umrl.

21. Kaznovani mesar.

V Emiliji na Laškem šel je mesar na kmete pitance kupovat. Pri nekem kmetu ugleda še le nekaj dni staro bolno tele v hlevu. Takoj se pošali, da naj mu kmet po gospoda pošlje, da ga bo previdel. Kmet je bil tiho in pobotala sta se za pitanca. Domu gredé peljala je mesarja pot memo župnikove hiše, kjer potrka in pravi: „V tej in tej hiši je nekdo za smrt bolan.“ Župnik takoj hiti tjekaj, pa le bolno tele najde. Mesarju je ta šala jako drago hodila; drugo jutro našli so ga mrtvega v postelji.

22. Predrznost proti sv. pokori.

Blizo Landshuta je nekdo svojega župnika silno sovražil in ni vedel, kako da bi mu škodoval. Sklenil ga je na spovedi ujeti. Šel je k njemu k spovedi in je rekel, da ne sliši dobro; enega svojih tovarišev je pa najel, da se je zanj v vrsto ustopil.

Le ta je šel po spovedi sè spovedancem k orožnikom za pričo, da je župnik spovedanca pri spovedi na glas zmirjal. Orožniški stražmešter je pa rekel, da ne sprejme v tem smislu nobene tožbe. Predržneš je drugo jutro zbolel. Usta so se mu zaprla. Spovedati se je bil le še na ta način ustani, da se je pismeno obtožil svojih grehov. Zvečer že je bil mrtev.

23. Spovednice so zažigali.

Občina Loco v Tešinskem okraji na Švicarskem sklenila je leta 1856 spoved popolnoma odpraviti in je župan dal spovednice iz cerkve na trg znositi in na gromado skopičiti. Malo jih je bilo, ki so se nadjali, da bo kaznen božja nad temi hudodelci tolišnja in tako zgodnja, kakor je v resnici prišla.

Nekaj dni na to poslal je načelnik tiste sodrge, ki je spovednice požigala, dva svojih ljudi, ki sta se požiganja tudi udeležila, v vinograd delat. Tudi sam je šel z njima in so se vsi trije pri delu tako postavili, da niso videli, kaj da se višje nad njimi godi. Nekdo, ki je ondi memo šel, videl je pa dobro, kako da se je v tistem trenutku nad nesrečneži utrgala velika plast zemlje iz hriba. Le še toliko časa je ujel, da je gospodarja za roko zgrabil in na stran potegnil; v drugem trenutku že privršala je plast in je zagrebla oba delavca pod saboj. Hudo poškodovana zvlekli so ju izpod razvalin in le še nekaj dni sta živela v groznih

bolečinah. Če tudi sta prej na vso moč pridno spovednice venkaj nosila in požigala, prosila sta vendar v poslednjem trenutku dobro vedoč, da bo treba vsak čas stopiti pred večnega sodnika, za gospoda, da bi se pred smrtjo še spovedala. Občinski zastop sam, ki je poprej sklenil dekret na odpravo spovednic, poslal je na svoje stroške voz po sosednjega gospoda župnika, da je prišel pone-srečena delavca obhajati.

24. Ženitovanje na pustni večer.

Tako razburjenega svojega strica, ki je bil v R. za župnika, nisem še nikdar videl, kakor letos na pustno nedeljo. Od kar ga poznam, ni še nikdar tako glasno govoril v svoji veliki sobi, kakor letošnjo pustno nedeljo popoldne, ko mu je Poštarjev Martin prišel pravit, kedaj misli svatbo napraviti.

„Svatbo s šemami si hočeš napraviti, maškara-rado, sprevod norcev hočeš v zvezo spraviti sè svetim zakramentom?! Kristjanu, ki je bil pri spo-vedi in obhajilu, se spodobi, da dotični dan preživi v molitvi in premišljevanji. In vendar ta sv. za-krament vsakdo lahko prejme, kolikorkrat hoče. Vidva prejela bodeta pa poleg teh dveh tudi še zakrament, ktereга človek navadno le enkrat sprejme in je veljaven celo življenje — do smrti! Kako le se morete drzniti sv. Duhu in njegovi milosti po-streči s šemami, norčevanjem in burkami? Ali res več ne veruješ na Boga v nebesih, da se drzneš

najimenoitnejši dan celega svojega življenja oskruniti s krinkami in drugimi enakimi prismodarijami?“

Jaz sem sedel v svoji sobi; ker so bila okna odprta, slišala se je vsaka beseda v mojo sobo. Poštni Martin, kakor so ga ljudje klicali, si pa svojega trdnega sklepa, na pustni večer ob veliki in sijajni maškeradi svoje ženitovanje imeti, ni dal kar tako iz glave zbiti. O jaz sem ga dobro poznal! Vže od svojega 17 leta vodil je vse burke, vse maškerade v dotičnem mestu le on. Celo leto zbiral je dobre in slabe dovtipe, vsakovrstne neumnosti in druge prismodarije, katere je potem na pustni večer kar vsipal med ljudi. Poslednje štiri tedne predpusta, pa že kar nič na družega mislil ni, kakor edino le na maškerade. Tudi drugi mladenci so se radi vdeleževali predpustnih burk, tako pa, kakor Martin, ni počel nobeden. Saj je pa tudi lahko, kajti za denar mu ni šla tako trda, kakor drugim tovarišem njegovim. Kar je pa sedaj mislil izpeljati, to bi naj bilo pa presegalo vse do sedaj v R. izvršene prismodarije. Zaročil se je bil in sta se z nevesto dogovorila, da bo poroka na pustni večer, katerej bo sledila velikanska maškerada. Da je bilo to prijateljem silno všeč, menda ni treba posebej praviti.

Prav nič se pa s tem načrtom ni strinjal mestni župnik in je grozno gromel proti njemu toda — zastonj. Poštnemu Martinu do sedaj še ni nobena reč spodletela in nikoli ga še nič bolelo ni, zato se je na ves župnikov grom le smejal. „Nič se ne bojte gospod župnik, rekel je Martin,

saj se bova dala po katoliški poročiti. Ženitovanje potem no, to je pa moja stvar. Komur ne bo ugajalo, naj pa nikari blizo ne hodi.“

„To je vse res, Martin! pravi gospod župnik, toda pomisli, da je dan ženitovanja svet dan, sličen dnevu prvega svetega obhajila in da prav v zakonu božjega blagoslova še najbolje potrebuješ.“

Martinu so bile župnikove besede bob v steno. „Z Bogom“ je rekel in vže je drčal po stopnjicah navzdol in pa fantovsko pesnico si je požvižgaval.

Poroka je končana in svatba se prične. Na sto in sto privrelo je skupaj mask vsake vrste, lepih in grdih. Videl si Tirolce in Eskimo, severne ali bele medvede in česke godce, Španjolke in pomorščake, smrt in hudiča, nune in kapucine — vse, vse, kar si je Martinova bistra glava le zmisliti mogla, vse je bilo zastopano na njegovi maškeradi. Da je bil pa dan še tem lepši, skrbel je tudi Martin sam na vso moč za razvedrilno zabavo došlih gostov. Smehu in dovtipov ni bilo ne konca ne kraja. Naposled pride še prav poseben sprevod. Petero osob kinkalo je v dvorano; človek bi jih bil sodil, da so kje iz kake blaznice ušle. Nekteri so bili oblečeni v platneno obleko in so prav počasi dalje gacali, drugi je grozno obračal oči, tretji se je na vse načine izveral, četrti je imel silno debelo glavo, pa prav tanke nožice. Predstavljali so blazne reveže iz mestne ubožnice, ktere je vse dobro poznalo. Dobro so jih zadeli in ko so šli Martinu in nevesti čestitat, smehu zopet ni bilo konca ne kraja.

Ob 2 zjutraj na pepelnico spremila je velika maškerada z godbo Martina in njegovo nevesto domu.

* * *

Od tedaj je minolo trideset let. V tem času zakonski človek že ve, ali je njegov zakon srečen ali ne.

Poštni Martin in njegova žena sta bila še vedno pri življenji, ko sem čez 30 let zopet v tisto mesto prišel in kakor je videti, se jima je tudi dobro godilo. Otrok in vnukov pa ni bilo nič viditi. Moj stric, ondašnji mestni župnik je bil že zdavnej umrl; za to nisem vedel, kako srečo da ima Martin tudi od te strani v zakonu.

Posebni opravki pripeljali so me v meščansko bólnico. Stala je še vedno ondi, kakor pred leti. Na prvem dvorišči so bili bolniki, na drugem blazni. Reči moram, da je ni bolnice v deželi, ki bi toliko blaznih in sploh prismojenih ljudi imela, kakor prav R—ška. Vprašal sem zdravnike po vzroku in vsi so bili takih misli, da ljudje preveč žganja pijó in pa preveč so v maškerade in druge take blaznosti zaverovani, kar jim vse živce grozno vničuje. Nasledek tega so blazni in slaboumni otroci. Mesto, ki je bilo na glasu najveselejšega mesta, imelo je največje število slaboumnih revežev in blaznih. Kako grozno je vendar tako nasprotje!

V takih mislih zatopljen, korakal sem z nekim gospodom preko dvorišča na drugi dvor, kar

se mi pokaže grozna podoba pred očmi. Revež, ki ga je božjast metala, ležal je ravno na tleh, kjer se je v groznih bolečinah zvijal. Dva druga nesrečneža bila sta zašita v vreče in sta se blazno prvemu smejala. V vreče zašita sta morala biti zaradi tega, ker sta v svoji besnosti druge napadala in jima obleko trgala. Tretji je imel silno debelo glavo in je stal na klopi, kakor bi hotel propovedovati. Četrty drvil se je za tolpo družih blaznih, ki so se poprej okoli njega potikali. Zdelo se mi je, kakor če bi bil prišel v kak zverinjak.

Prvih pet nesrečnežev bili so — otroci Poštnega Martina. Vsi so bili njegovi otroci in vsi brezumni, napol blazni, božjastni in vže od nežne mladosti poživinjeni.

To ni bilo prav nič družega, kakor odgovor božji na praznovanje sv. zakona s prepustno maškerado.

Mnogo je tukaj ljudi, ki vidiyo neko duhovno sorodstvo med pustnimi norostmi in blaznimi v bolnišnici in so se jeli bati. Pravijo, da sta tudi Poštni Martin in njegova žena sprevidela, kako hudo da sta grešila.

Neovrgljiva je resnica, da se brez božjega blagoslova nobena reč hitreje ne skazi, kakor zakon.



III. Sramotenje svetih podob.

25. Kdo ima pravico altar razdevati.

V Portu so prezidavali in popravljali samostan sv. Frančiška, da bi ga, kolikor toliko novej borsi podobnega storili. Nekemu uradniku, ki je delo nadzoroval navadno je bil pa tudi na pol doktor, zdelo se je potrebno, napraviti nove vrata med cerkvijo, ktera je bila vže onečastena, in so v njej žito shranjeno imeli, in med novim borsnim poslopjem. Da bi bilo pa to mogoče, treba je bilo altar odpraviti, na katerem je še stala dragocena podoba Matere božje, ktero so ljudje častit hodili. Delavci so dobili nalog, podobo razdjati, pa so se branili kar od kraja, ker so jo spoštovali in ker so videli skoraj vsak večer svoje žene in svoje sestre ondi klečati in moliti.

Kmalo na to pride omenjeni uradnik tjekaj. Najprvo je delavce dobro ozmirjal, očitaje jim „strahopetnost“ in „babjeeverstvo“. Takoj na to vzel je delavcu kladvo iz rok, da bi prvi mahnil po podobi. Res je udaril Mater božjo s kladvom po prsih... toda takoj na to napravil je korak nazaj, kladvo mu je padlo iz rok. Hudo je zakričal in roke si je na oči položil. Oslepil je, popolnoma oslepel in slep je ostal do konca svojega življenja.

Altarja vsled tega niso podirali. Krasna cerkev posvetila se je zopet za božjo službo. Na podobi Matere božje viditi je pa še sled, kamor je kladvo priletelo.

Ta dogodek je spoštovanje in češčenje do Matere božje pri teh vernikih še zdatno povišal. Ljudje se zaupljivo obračajo do nje v vsih dušnih in telesnih potrebah in ne zastonj. Zvečer si pa pripovedujejo razne dogodbe in nikdar dobri starši ne pozabijo svojih otrok svariti pred brezbožnim življenjem. Za izgled stavijo jim nesrečnega uradnika.

26. Razbiti vojak.

Ko je na Francoskem grozna revolucije prenehala, delal je iskren duhovnik neumorljivo na rešitev duš v bolnišnici. Pravili so mu tudi o nekem vojaku, ki je menda ves razbit, pa vendar še živi, kar se vsem silno čudno dozdeva. Duhovnik, prijazna in ljubeznjiva duša, bi ga bil prav rad videl. Peljali so ga k njemu in našel je človeka čisto mirnega obraza. „Prijatelj,“ pravi duhovnik, „pravili so mi, da so tvoje rane silno nevarne!“ Smehljale se ranjenec odvrne: „Častiti gospod! dvignite le edejo nekoliko kvišku!“ Duhovnik dvigne odejo pa jo samega strahu zopet spusti. Videl je, da revež ni imel nobene roke več! „Kaj, tega ste se vstrašili?“ vpraša mirno vojak. „Dvignite mi odejo tudi zdolaj in videli bode, da tudi nog nimam!“ Duhovnik mu tudi to željo izpolni na to pa pravi: „Oh ljubi moj kako te vendar obžalujem!“

„Ni treba,“ pravi bolnik, „jaz sem le kazen prejel kakoršno sem zaslužil. Prav tako, kakoršnega sedaj mene pred sabo videti, naredil sem jaz z razpelom božjim. Ko sem bil še vojak, šli smo s tovariši nekda po cesti, kjer smo naleteli na križ, katerega puntarji niso opazili. Jaz sem se vspel kvišku, ter sem med groznim preklinjevanjem Križanemu roke in noge razdrobil, da je telo na zemljo padlo. Kmalu na to prišel sem na vojsko, kjer so me že takoj pri prvem sprejemu tako zdelali, kakor me tukaj vidite.“

27. Kakoršna pregreha, taka kazen.

Danskega vojaka je pri Hildesheimu hudič obsedel, da je šel podobi Matere božje ušesa, roke in noge proč sekat, ktere je potem razdrobil. Kmalu na to prišel je sovražnikom v roke. Vjeli so ga. Prav na tistem mestu, kjer je razbijal podobo Matere božje, sunil ga je nekdo za smrt v vrat, prav ondi je zgubil ušesa in nos in so ga končno po vsem prav tako zdelali, kakor je naredil on s podobo Matere božje.

28. Zasramovalec kaznovan.

Vsak, kdor opazuje dogodke navadnega življenja, našel bo skoraj vsak dan in vsako uro tu in tam očiten prst božji, pred katerim zaslepljeno človeštvo trdovratno oči zatiska. Tu se oglasi raz-

žaljeni Bog takoj in roka njegova ni tako težka. Onda čaka dalje časa, zato pa konečno huje pritisne.

Resnica navedenega razvidi se iz sledečega dokaza božje jeze, ki je na Laškem nekega Friderika Bondija, predsednika framasonске družbe „Mazzini“ doletela. Bondi je meseca oktobra 1882 v San Martinu strelil na podobo Matere božje v slepej lini neke cerkve stoječo. Ne dolgo na to streljal je zopet, oziroma poskušal je svojo novo puško, kar se mu taista razleti in mu roko raztrga. Odrezati so mu jo morali. Liberalni časnik „Corriere della Sera“, ki v Milanu izhaja, pisal je o tem dogodku, ki se je o pokrajini Forli pripetil, sledeče: „Nezgoda, ki je nedavno zadela gospoda Friderika Bondija, vzbudila bo izvestno najsrčneje pomilovanje pri vseh, ki imajo še kaj srca. List potem našteva, kaj se mu je vse zgodilo. To je ena. Kot vestni kronisti nikakor nesmemo tudi druge zamolčati in ta je „vox populi“, javno mnenje ondanjega katoliškega naroda. Vsi, kar jih Bodinja pozna, za njegovo bogokletno hudodelstvo vé in kar jih ima le še iskrico krščanske vere, izrekli so se vzajemno, da je bila to kazen božja za prvo hudobijo. Bog je tukaj zopet enkrat javno pokazal, kako grozno da kaznuje zaničevalce njegove matere, ktero sam nad vse ljubi. Naj neverni liberalci le trdijo, da je bil to slučaj, dokler hočejo, mi dobro vemo, da so slučajji, ki niso nobeni slučajji več, pač pa po zasluženji odmerjene kazni božje. In med te slučajje spada tudi predstoječi. Kakega duha da je bil predrzni Bondi, se razvidi že iz

tega, ker je načelnik družbe, ki si je vzela ime po možu, kateri je bil največji sovražnik papeštva, sv. cerkve in Boga samega. Takih ljudi, kakor je ta Bondi se nikjer ne manjka. Jih je zadosti po celem svetu, največ pa še na Laškem.

29. Novijanska Mati božja.

Kolikrat da je Bog zasramovanje in onečaščenje svetih podob svojih svetnikov takoj kaznoval, dokazalo se je že zadosti iz dosedanjih dogodeb. Bog je pa v tem oziru že od nekdanj tako strogo postopal proti svojim sovražnikom. Da je res, videli boste takoj na sledeči prigodbi. Bilo je leta 1649, ko so v Loreno privreli Nemci. Surov vojak zaigral je v Novijanu ves svoj denar, kar ga je tako vjezilo, da je začel grozno kleti in s svojo sabljo po podobi Matere božje vdrihati. Ob enem jo je pa z najgršimi priimki obkladal. Bogu je pa to razžalenje vže presedalo. Takoj po dokončanem preklinjevanji zgrudil se je vojak kakor mrtev na tla. Ko se je zopet zavedel, tožil je čez grozne bolečine v črevih, da ni mogel tri dni prav nobene jedi zavžiti. V tem času zapustil je pa njegov vojni oddelek Novijan in so njega, ki ni mogel hoditi in se je sploh, kakor blazen obnašal, privezali na konja. Razdivjanec pa je pregrizel svoje vezi, je padel na cesto, kjer je obležal, in se potem v groznih bolečinah zvijal, dokler ni umrl v divjem obupu. Dve leti potem imeli so v Novijanu misijon. Ondašnje prebivalstvo sklenilo je,

Ljubljeni Materi božji za prestano razžaljenje zadostiti in jo očitno odpuščanja prositi. V slovesnem sprevodu podali so se v tisto hišo, kjer je stala onečastena podoba Matere božje. Mejni grof Novijanski, gospod Bovó dvignil jo je in nesel v slavnostnem sprevodu v svojo kapelico domu, kjer ji je odkazal bolj vredno prebivališče. Grofa sta bila za to njegovo kristijansko delo nebeška Kraljica in njen Sin sijajno plačala. Ne le da je dobil zadosti časnega blaga, sta ga poklicala tudi v redovniški in duhovski stan, kjer je blagi mož kot misijonar mnogo duš otél večnega pogubljenja. Iz te resnične dogodbe se razvidi, kako da Bog oestro kaznuje vsako zasramovanje podob njegovih ljubljencév, nasprotno pa zopet najvišje poplača vsako ljubezen, ki jo človek njim v gorečem češčenji skaže.

30. Božji mlin.

Leta 1863 najel si je Garibaldijanec v nekej Sasarski gostilni nameščeno sobo. Komaj pa je v taisto stopil, padle so mu oči na križ, ki je poleg postelje visel. Takoj ga je jel preklinjati. Potegnil ga je s stene, razbil ga je na drobne kosce, ktere je konečno v ogenj vrgel. A, kaj se mu je zgodilo? Niti tri dni ni minulo in vže je bil mrlič, pa še kakošen? Grozno ga je napelo, črn je postal, kakor oglje, oči so mu stale odprte in so bile rudeče, kakor žerjavica, kakor so oči pogubljenih.

31. Slučaj ali kazen božja.

Leta 1882 dne 21. januarja odpravili so iz javnega trga v Ormoy na Francoskem na povelje ondašnjega župana g. Brijota prekrasno podobo Matere božje. Mestni prefekt je v to tudi dovolil, ker ni imel poguma brezvercem ustavljati se. Za red je skrbel orožnik. Ko se je ta domu povrnil, našel je svojega edinega sina mrtvega v postelji. Prefekt si je kmalo na to zlomil nogo in Brijotu je že v nekaterih tednih žena umrla. Kaj pravite, ali so morda to sami slučaji?

32. Kristus sam se maščuje nad razžaljenjem njegove Matere.

Ob času papeževe vlade bila je v Rimu tiskarna cerkvene države v palači stoječi v ulici „Via del Tritone“, ob enem so bile pa ondi v pri-
tličji tudi prodajalnice za knjige in druge tiskarske umotvore.

Ko se je pijemonteška vlada Rima polastila, je bila ena prvih njenih skrbi ta, da je tudi to palačo, kakor več družih jela po svojem okusu prezidavati.

Spomladi leta 1871 je bilo necega dne že pozno v noč jako živahno na odru pred palačo postavljenem. Delavci in tlačani lazili so skozi okna v drugem nastropji ven in notri in so ob plamenicah jako pridno delali. Kaj li? Podobo Matere božje na voglu palače so hoteli odpraviti,

pa si je podnevi niso upali, ker so se bali ljudskega navala. Za to so se odločili ponoči to rabeljsko delo izvršiti. Ob jutranji zori bi bilo moralo delo že dovršeno biti. Bilo je tudi.

Toda s tem pa ni bilo še vsega konec. Do sedaj so delali ljudje, sedaj pride na vrsto božje delo, s katerim je Bog dokazal, da mu razžaljenje božje Matere nikakor ni deveta briga. Ko so proti jutru delavci delo dognavši svoje orodje pospravljali, se kar h krati pod njimi oder podere in deset delavcev za saboj potegne v nesrečo. Dva sta bila na mestu mrtva, drugih osem morali so hudo poškodovani v bolnico. V resnici, ta tabak je bil hud! Če je le tudi kaj izdal?

33. Onečastenje podobe Matere božje.

Ob cesti iz Freiburga v Št. Jurje, stala je svoje dni kapelica, posvečena štirinajsterim pomočnikom v sili, ki so ti-le svetniki in svetnice božje: Sv. Blaž, sv. Jurij, sv. Erazem, sv. Vid, sv. Marjeta, sv. Krištof, sv. Pantaleon, sv. Cirijak, sv. Ilij, sv. Evstahij, sv. Dijoniz, sv. Katarina, sv. Ahat in sv. Barbara. Na čelu tem je bila sveta Devica z božjim detetom. Poslednjej podobi se je zgodila v štiridesetletji tega stoletja grozna nečast. Sin luteranskega župnika, ki je ondi memo v Freiberg na vseučilišče hodil, odžagal je podobi Matere božje ponoči glavo na vratu in jo je v potok vrgel, ki ondi memo teče. Da se mu je vse tako srečno izišlo, ga je nezmerno veselilo in prav zadovoljen

hitel je svojo pot. Toda kaj pa potem? — Nekega dne občutil je na vratu okoli in okoli, nekako prav na tistem mestu, kakor je on Materi božji vrat prežagal, hude bolečine. Okoli in okoli napravil se mu je rudeč obris, ki je bil vedno večji in vedno huje ga je bolel. Konečno je pritisnil prisad. Morali so ga prenesti v Freiburško bolnišnico. Zdravniki so vso svojo umetnost poskušali, toda brez uspeha. Konečno vidoč, da nobena reč ne pomaga in ker se jim tudi skozi celo življenje ni še nikdar kaj takega prigodilo, bili so vsi v tem edini, da mora ta bolezen kako drugo podlago imeti. Bolnika je jela vest peči. Vidoč, da se mu konec bliža, rekel je enemu izmed zdravnikov, da naj se nikari ne trudi z njim, ker je ves trud zastonj. Proti božji roki se človeška umetnost zastonj usaja, opravila ne bo nič. Povedal mu je svoj zločin, ki ga je nad Mater božjo doprinesel. Kmalu na to je v groznih bolečinah zapustil ta svet.

34. Pod Marijnim gabrom.

Sosed Rupert je bil pač dober delavec, toda silno surov in nevljuden. Radi so ga jemali na delo, še rajši so se mu pa izogibali v družbi, kakor tudi on sam ni nikdar za družčino gledal. Še celo Boga ni maral. Nikdar mu ni privoščil dobre besede v molitvi ne doma in ne v cerkvi. Njegova žena Regina ga je dostikrat opominjala, da naj vendar ne bode tak, da naj zvesteje opravlja svojo krščansko dolžnost; če že zaradi Boga neče tega

storiti, dela naj zavolj tega, da ne bo dajal pohujšanja ljudem in pa da se njegov desetletni Adam ne bo zgledaval nad njim.

Rupert ji je na vse take opominjevanja osorno odgovarjal: „Kaj hočeš, da naj še več storim? Čez Boga nikdar ne zabavljam, kakor tudi ne osiram cerkve in duhovnov. Ne opravljam nikogar ne; pošten sem v vsih svojih delih, poleg tega vedno trezen, štedljiv in priden, pri delu sem pa tudi tak, kakor marsikdo, ki tudi v cerkev hodi.“

Svojo ženo in svojega sina je Rupert res iz srca ljubil ter je poslednjega res tudi prav pridno pošiljal k božji službi, kakor tudi v šolo. Nobene lahkomišljenosti in nobene nerodnosti mu ni spregledal.

Nekega dne so ga poklicali od dela domú. Silno se je prestrašil, vidoč svojega sina v postelji. Jokajoč pripoveduje mati, kako so našli Adama pod Marijnim gabrom ležečega in krvavega in kako so ga sosedje domu prinesli. „Tudi po zdravnika sem že poslala“, sklene jokajoča mati svoje sporočilo.

„Pod Marijnim gabrom!“ ponavlja Rupert skoraj brezglasno in mrtvaška bledica razlije se mu po obrazu.

„Ne bodite hudi ljubi oče!“ ponavlja na to Adam s slabim glasom. Mati so mi rekli, da naj grem v P. Nazajgrede sem videl, da Janez in Aleš za manoj tečeta. Oba sta stareja in močnejša od mene in sta bila vedno na me huda. Ker sem se ju zbal, sem stekel. Tekel sem dobro, kar so me

le nogé nosile. Pod Marijnim gabrom spodtaknil sem se pa ob venkaj strlečo korenino in sem padel.“

„Pod Marijnim gabrom,“ ponavlja zopet Rupert in se na celem telesu strese.

Med tem je prišel zdravnik, ki je dečka preiskal. Rekel je, da ni nič nevarnega in da bo kmalo zdrav. Zapisal mu je primernih zdravil in je odšel.

Po zdravnikovem odhodu migne Rupert svoji ženi k oknu in pravi videzno srčno ganjen.

„Tvoja rojstna vas je precej daleč od nas; ali veš, kaj se je svoje dni pod Marijnim gabrom zgodilo?“

„I seveda vem,“ pravi ona; „v tistem gabru vraščena je podoba Matere božje z božjim detetom Jezusom. V tistega Ježuška je nekdo svoje dni kamenje lučal in pa z nožem ga je osuval.“

„Vidiš, tisti brezbožnik sem bil jaz!“ zaupije Rupert obupno. Človeški pravici sem se sicer odtegnil, zadela pa me je tembolj grozno božja jeza. Dvajset let že grize me grozna vest. Memo Marijnegab ne morem nikdar več iti! V cerkvi ali na kakem drugem kraju me nič več ne trpi. Sveta podoba ali pobožni pogovori mi žalijo oči in ušesa. Misel na spoved in obhajilo me pa kar v dušo peče. Na in sedaj mi pa Marija edinega otroka ubije, ker sem se jaz nad podobo njenega sina pregrešil.“

„Sveta nebeška kraljica ne odreče nobenemu

skesanemu grešniku svoje priprošnje pri Bogu za božjo milost," tolaži ga žena Regina.

"Oh za me ni nobene milosti več, kajti jaz ne morem nič več moliti," mrmra Rupert v svoji obupnosti.

Vbogi oče se ni zastonj bal za svojega otroka. Kar h krati se mu je tako na slabo obrnilo, da je Rupert sam po zdravnika hitel. Tega pa ni bilo doma. Poklicali so ga na bolj oddaljen kraj k bolniku in se ga pač ni pred večerom domu nadjati.

Ko se Rupert domu povrne, našel je dečka že vsega zmešanega. Mati je ob postelji klečala in molila.

"Adam je zgubljen," začne jokajoča Regina, če ga Bog ne reši na čudovit način."

"Če ga Bog ne reši?" ponavlja Rupert, stisne ženi roke in pravi: "Prav praviš ljuba moja! Venkaj pojdem v gozd, pod Marijin gaber, kjer hočem Mater božjo in njenega Sina, kterega sem tako hudo razžalil, odpuščanja prositi."

"Rupert nikari ne hodi, saj vidiš kako da je temno."

"Prav lepa in topla letenska noč je," pravi Rupert; toda to nič ne de. Naj bi bila tudi največja huda ura, ali pa mraz, da bi drevje pokalo in pod nogami škripalo; šel bi, saj se gre za življenje mojega otroka!"

Po teh besedah hitel je mož v gozd. Prišedši pod gaber, pade na kolena pred podobo Matere božje. Solze ga zalijo in z glasom v srce segajočim glasno moli: "O najsvetejši Jezus! Odpusti mi

grozno razžaljenje, ktero sem prizadel Tebi in Tvoji Materi na tej le podobi in pa, kar sem Vaji razžalil sè svojim grešnim in brezvernim življenjem. Obljubim Vama ves drug človek in veren kristijan postati. O Marija sprosi mi pri božjem vsmiljenji odpuščanje mojih grehov, moč in vstrajnost v svojem trdnem sklepu, sprosi pa tudi zdravje in življenje mojemu edinemu in srčnoljubljenemu sinu!“

Čudovito okrepčan dvignil se je Rupert in je šel domú.

„Adam spi. Ni še dolgo, kar je zaspal in Bog daj, da bi mu bilo na zdravje,“ sporoča žena vstopivšemu možu.

Oče se nagne nad svojega ljubljence in opazuje njegovo redno dihanje.

„Sveta nebeška Kraljica svoje priprošnje nikomur ne odreče, kedor jo za njo prosi,“ pravi Rupert potolažen. Marija je mojemu srcu pomagala s srčno udanostjo v voljo božjo. Če se nama Adam pozdravi, hvala in slava nebeškemu Očetu! Če nama pa umrje najin otrok: — Bog ga je bil dal, Bog ga je vzel! Njegovo ime naj bo češčeno na vse večne čase!“

„Amen!“ pristavi Regina in svoje oči k nebu povzdigne.

Zdravnik pride in si bolnika ogleda. Takoj je rekel, da se ni ničesar več bati. Sedaj se je Adamu res na bolje obrnilo.

Mislite si pa, kako da so se prvo nedeljo po tem dogodku župljani zavzeli videti Ruperta pri svetem obhajilu. Od slej nadalje hodil je vsako

nedeljo in vsak praznik, kakor tudi vsak delavnik k sv. maši. Vsak mesec po enkrat prejel je pa sv. zakramente. Sicer se je pa tudi sploh ves spremenil. Postal je priljuden in prijazen, kakor še nikdar poprej.

Kako so se pa ljudje še le čudili, ko so Ruperta večkrat našli pod Marijnim gabrom klečati in moliti. Če ga je kdo uprašal, zakaj se je tako spremenil, je navadno prijazno odgovoril: „Ljubeznivi Jezus in njegova presveta Mati rešila sta mojega sina časne, mene pa večne smrti. Zakaj bi jima toraj ne skazoval svojega češčenja!“

35. Boj z žalostno Materjo božjo.

Sledeča povest je že silno stara, kljubu temu pa vendar vseskozi resnična. Ko je poljni maršal Horn leta 1634 prišel sè svojo vojsko v Tullendorf in okolico, prišlo je nekaj vojakov tudi v Salem. V ondašnji cerkvi imajo pa podobo žalostne Matere božje. Ko vojaki pridejo v cerkev in ondi podobo vidijo, uspne se eden tukaj z golim mečem proti njej, ter jo kliče na borbo, češ, saj imaš tudi meč, daj, skusiva se. Kmalo se je zvrnil znak nazaj, ter je kričal in zvijal se, kakor bi ga žgali. V Tullendorf prenešen, končal je svoje grešno življenje v nezmernih bolečinah. Materi božji ni bilo treba meča izdirati iz žalostnega srca, pa je vendar le ugonobila predrzneža.

36. Božja kazen v Lurdu.

Ko se je v Lurdu na Francoskem božja pot pričela, prizadevala si je posebno svetna oblast, da bi jo zatrla. Policijski komisar je dobil povelje pobožne darove iz svete votline odpraviti. Bil bi jih, ali vozú ni mogel nikjer dobiti, ker ga za tako brezbožnost nihče ni dati hotel, če prav je 30 frankov zanj obetal. Konečno se lepega denarja vendarle neka babnica polakomni in izroči svoj voz, ki je ravno pred fužino stal, komisarju. Ljudstvo to videti, je bilo silno nevoljno, ker baba tega ni storila iz revščine in pomanjkanja temveč iz gole lakomnosti. Denar — 30 frankov — jo je preslepil. Vže je bila duplina oropana darov pobožnih romarjev, le ograja je stala še, na kateri so tisti viseli. In tudi ta bi bila morala pasti. Toda komisar nima sekire pri rokah. Delavcev, ki so v obližji, je neče tudi nobeden dati. Po dolgem pri-govarjanji enemu vendar srce upade in izroči komisarju sekiro. Glej, sedaj se zvrne tudi ograja, komisar sam jo je posekal.

Žena, ki je komisarju voz posodila, šla je še tisti dan na oder po seno. Padla je doli in si je zlomila rebro. Možu pa, ki je komisarju svojo sekiro posodil, zvalil se je še tisti dan težak hlod na noge in mu jih je zmečkal. Tako sta dobila že tukaj vsak svoj nameček.

37. Črni huzar.

Bog ne plača vsakega hudodelstva takoj na mestu. Navadno odlaša in čaka spreobrnjenja. Dostikrat pa tudi takoj grozno udari, kakor bi hotel ljudem pokazati veliko moč in hitrost svoje roke. V sedemletni vojski se je nekaj takega zgodilo. Sedemletno vojsko so na Nemškem povsod do kosti občutili. Prav posebna šiba božja je bila pa ta vojska duhovski kneževini Fuldske. Neka dne prišel je v ondašnjo rezidenco večji oddelek črnih huzarjev, tistih groznih jezdecev, ki so nosili mrtvaško glavo za grb na svoji kapi in v boji niso milosti ne dajali in ne sprejemali. Oj, kako divje so se obnašali v Fuldi. Ropali so, požigali in plenili, kar jim je pod roke prišlo. Eden se je pa pri tem žalostnem poslu posebno odlikoval. Videti je bilo, kakor bi ga bila prav posebno v srce pekla velika pobožnost, ktero je njegovo divjaštvo povsod nahajalo. Divje je drl s svojim konjem preko stolnega trga, kjer se veličastno dviguje slavna katedrala, njej nasproti na hribu pa ponižna cerkvice sv. Mihaela, ki ima na zvoniku podobo Matere božje iz pozlačene ploščevine. Huzar to videti, napne karabinar, pomeri in ves divji na podobo Matera božje ustreli. Prestrelil jo je bil prav čez sredo in še dandanes se vidi luknja, ki jo je svinčenka pustila. Od tod je drl daljo in je prišel grozno preklinjajoč pod mestna vrata, kjer je stala podoba žalostne Matere božje. Huzar zgrabi sablo in podoba preseka.

Kajne, dragi čitatelj, da je bil ta človek v resnici hujši od divjaka. Toda čuj, kaj je pa tudi prejel za to grozno razžalenje božje. Jezdil je dalje in prišel na dolgi most, kjer se mu splaši konj. Kakor sveča spel se je kviško. Jezdec, ga je hotel ukrotiti, pa sta se prevagala in oba ritenski padla, jezdec spodaj, konj pa nanj. Črni huzar ni več vstal; zlomil si je bil vrat.

Neverni svet bode seveda rekel, da se je vse to le slučajno zgodilo. Mi, ki pa v pravičnost božjo verujemo, pa v tem prav odločno prst božji vidimo.

38. Bog zabrani podiranje cerkve.

V Solarolu na Laškem imajo cerkev sv. Boštijana, ki je lastnina ondašnje zastavljavnice S. Monte. Sv. Boštijan je ondi namreč patron okolice. Brezbožni atejisti, ki vso prostost le za se zahtevajo in nikdar ne dovolijo, kar bi njihovi nasprotniki, dobri katoliki, radi imeli, predlagali so jako utemeljeno, da naj se ta cerkev podere. Podprli so ta svoj predlog s tem, da vzdržavanje poslopja preveč denarja stane in pa celo poslopje je jako nezdravo. Prefekt pokrajine je sklep odobril, če prav sta bila uzroka o prevelikih stroških in o nezdravem poslopju popolnoma zlagana. Kako so se veselili nekateri mestni odborniki in člani zastavljavnice S. Monte. Duhovščina je župana opozorila, da je na profanacijo in podiranje božjih hiš določeno izobčenje iz cerkve božje. Mož se je pa zasmel in

rekel, da že ves odgovor na-se prevzame. Kar so se pričeli pripravljati na podiranje cerkve. Podobo sv. Boštjana so vže odstranili, altarje so podrli, kosti mrličev so tudi iz rakev znosili. Vsi tisti mestni odborniki pa, ki so se izrekli za razdevanje cerkve, so pa ondi stali in gledali, kako gre stvar spod rok. Kar začuti tisti mestni odbornik, ki je dal prvi povod za podiranje cerkve, da ga je na roki nekaj zbodlo. Bolečina se je hitro širila dalje po celem telesu. Jezik se mu je zaprl in v 48 urah je bil mrtev. Prav o tistem času zadel je mrtvoud družega mestnega odbornika, ki je bil ob ob enem predsednik društva S. Monte. Tretjega mestnega odbornika kaznoval je Bog s tem, da mu je mrtvoud jezik zavezal. Sedaj so ljudje sprevideli, kam da so jih atejisti zapeljali in dalo se je povelje, da naj se podiranje ustavi. Ob enem šli so pa k dekanu, ter ga prosili, da naj bi jim zopet sv. Boštjana v cerkvi razpostavil na javno češčenje. To se je zgodilo meseca aprila 1884 v Solaroli na Laškem.

39. Žaljeni Bog se zase in za svojega svetnika maščuje.

Na Belgiškem v vasi R. sedelo je ob času poslednje kolere več mladih ljudi v gostilni in so se norčevali iz podobe, katero je ondašnji župnik dal napraviti za kapelico svetega Roka. Krčmar sam prav tak cigan, kakor njegovi gostje, predlaga, da naj se na sramoto tej podobi napravi procesija,

kar je razposajena mladina takoj odobravaje sprejela. Drugo jutro si napravijo slamnatega moža, ki naj bi bil predstavljal sv. Roka! Štirje so ga zadeli na rame in hajdi z njim proti višavi h kapelici sv. Roka. Spotoma so peli grde pesmi. Pred kapelico so slamnato strašilo zažgali. Konečno za nameček je pa nekdo še izbleknil bogokletstvo: „Sedaj pa, če je res Bog v nebesih, naj se záse in za svetega Roka maščuje.“ Nek drug predrznež iz sosednje vasi je pa pristavil: „Da, da, če je res Bog, naj nam pa kolero pošlje!“ Oh kako predrzno zahtevanje! Ko se je krčmar domu povrnil, našel je svojo ženo in troje otrok v postelji. Vsi so imeli silno hudo kolero. Tudi sam jo je še tisti dan dobil in že prihodnjo noč je vsih pet smrt pobrala. Pet mrličev obsevali so drugo jutro zlati solnčni žarki v nesrečni gostilni. Pri življenji je ostalo le 8 let staro dete. Prav tisto noč poiskala je kolera tudi tiste štiri nosilce slamnatega moža in pa še nekaj drugih spremljevalcev. Z živim Bogom se nikdar ni šaliti!

40. Češčenje sv. podob.

Cesar Konštantin vtepel si je v osmem stoletji v glavo, da je češčenje sv. podob v cerkvi božji malikovanje, ki se mora odpraviti. Zapovedal je iz božjih hiš venkaj pometati vse podobe Izveličarjeve in njegovih svetnikov. Mislite si grozno žalost nad tolišnjo zaslepljenostjo, ki je bila tem bolj

obžalovanja vredna, ker je cesar tudi kri prelival, če ni bilo drugače.

Blizo Nikomedije ob gori sv. Avksencija stal je slaven samostan, v katerem je bil za opata silno pobožen mož Štefan n. Modrost in pobožnost njegova slovele ste daleč na okoli. Štefan je najrajše živel v tihi samoti ves Bogu vdan. Zato je bila pa tudi njegova celica prav za prav votlina bolj grobu, kakor pa človeškemu prebivalstvu podobna. Bila je duplina vrh goré, tri čevlje dolga in komaj jednega široka, nizka pa tako, da nisi mogel notri kvišku stati. Strehe na polovico niti imela ni, tako je puščavnika poleti solnce peklo, pozimi so ga pa dež in vetrovi mučili. Oblečen je bil v dolgo živalsko kožo, pod katero je bil prepasan z železno verigo — za pokoro. Tako je živel opat Štefan vrh goré, duh njegov hitel je vsak dan še više, više k svojemu stvarniku.

Tega moža si je odbral cesar Konštantin, češ, z njegovo pomočjo zmagal bom in popolnoma odpravil češčenje svetih podob. Mislil si je, če se mi posreči Štefana za svojo idejo pridobiti, sem pa na konji. Daleč okoli ga poznajo, da je svet in moder mož. Če bo toraj on z manoj potegnil in češčenje podob zavrgel, pojde ves svet za nama in odpravili bomo malikovalstvo iz hiše božje.

Poslal je toraj k njemu imenitnega moža, patricija Kalista po imenu, ki je bil z vsemi mazili namazan in je imel posebno gladek jezik. Ta naj bi bil imel Štefana cesarju pridobiti. Kalist se napravi na pot in s saboj nekaj daril vzame, o

kakoršnih je mislil, da se puščavniku spodobijo. Prinesel mu je olja, dateljnov, smokev in še nekaj drugih reči, o katerih je vedel, da bi bile puščavniku všeč.

Tjekaj dospevši mu reče, kako silno da ga cesar obraja in spoštuje zaradi njegove svetosti. Dalje mu je jel razkladati, krive nauke sedmega cerkvenega zbora, kterega je dal cesar v namen zatiranja svetih podob sam sklicati. Veliko veljavnih in pobožnih cerkvenih očetov, pravi Kalist, je že podpisalo tisti odlok cerkvenega zbora, da se ima češčenje podob zavreči. Med podpisi pogreša cesar le še Štefanovo ime in za to je prišel Kalist semkaj.

Štefan je pa takoj sprevidel sleparijo in je rekel: „Ne trudite se moj patricij! Nikdar ne bom podpisaval krivih naukov, o katerih trdite, da bi bili odloki cerkvenega zbora. Bog me naj varuje, da bi si nakopal prerokovo jezo na glavo, ter bi imenoval grenkobo sladko in temoto luč. Le vrnite se k cesarju, ki Vas je semkaj poslal, da bi me zapeljal. Recite mu, da bo veliko zgubil na svoji veljavi, ker je postal velik krivoverec. Le povejte mu, da je Štefan pri volji za češčenje sv. podob svojo kri preliti. Pa tudi svoje zapeljive dari s saboj vzemite. Olje grešnika naj nikdar ne diši iznad moje glave in jedila krivovercev naj ne onesnažijo mojih ust.“ Štefan na to še skrči roko in pokaže Kalistu votlo dlan: „Le pogledjte, če bi tudi ne imel nič več krvi, kakor kolikor je gre tukaj notri, bi jo rad pretil za podobo našega Odrešenika.“

Kalist bi se bil same sramote najraje v zemljo vdrl. Vrnil se je k cesarju in mu je povedal kako in kaj. Cesar ves divji vkaže Kalistu vojakov vzeti in po Štefana iti, ktereга naj iz njegove celice iztirajo in v samostanu v znožji gore ležečem zapró ter stražijo.

Vojaki odidejo še tisto noč na goro, kjer vrata Štefanove celice razbijejo in svetnika iz dupline izvlečejo. Takoj na prvi pogled spremenila se je pa njihova divja strast v milosrčnost. Videli so namreč pred saboj slabotnega starčeka, ki je komaj stal. Moči zbog velikega posta že prav nobenih ni imel. Kljub temu sijalo mu je pa z obraza nebeško veselje in srčni mir. To jih je pa popolnoma potrla. Namesto, da bi ga bili gnali vklenjenega tja doli v samostan, dvignila sta ga dva prav varno na rame in nesli so ga.

Doli dospevši so ga z drugimi puščavniki vred v samostanu zaprli, ter čakali daljšega povelja.

Vjetniki so svete pesmi in psalme prepevali tako lepo in vdani v voljo božjo, da so vojaki s solznimi očmi priznavali: „Ne, taki možje niso nobeni hudodelci, mi pa postopamo z njimi, kakor s tolovaji!“

Šest dni ostali so vbogi puščavniki zaprti in zastraženi. Ni ga bilo, ki bi jih bil vprašal, ali imajo kaj hrane, ali kaj bodo jedli.

Med tem so se pa Bolgari cesarju uprli. Ta upor zahteval je vso cesarjevo pozornost in le-ta je za enkrat prepustil svetoavksencijske puščav-

nike same sebi, ter je vojake poklical domu. Odhajajoč priporočali so se puščavnikom v molitev.

Po končani vojski obrnil je pa cesar takoj zopet vso svojo pozornost zatiranju svetih podob. Noč in dan je mislil, kako bi vendar puščavnika Štefana dobil v svojo oblast. Zmislil si je sledeče:

Nekega dne pride v Štefanov samostan mladeneč lepo oblečen in gosposkega stanu ter prosi za sprejem med redovnike, da bi laglje dosegel večno življenje. Štefan ga sprejme. Naprvo ga obleče po noviško; čez tri so mu odstrigli lase in so ga oblekli v obleko klerikov. Čez daljše tri dni jo je pa mladeneč že popihal. Bil je cesarjev ljubljeneč in cesar sam ga je nagovoril, da naj to goljufijo izpelje. Mladeneč, ki mu je bilo Jurij ime, je vbogal, kakor smo videli.

Med tem je pa cesar že veliko ljudij dal zbrati na dirjališči, da bi jih na lastne oči prepričal, kaki hudobneži da so menihi, ki mu hočejo njegove najudaneje služabnike zapeljevati. „Le tega Jurija pogledjte, ki so ga po sili v to meniško obleko vtaknili, da bi ga meni izneverili!“ Zbegano in zaslepljeno ljudstvo je kar od kraja, kakor iz enega grla jelo vpiti: „Oj ti grdi goljuf, stari Štefan! Smrti je vreden!“ Takoj na to zapovedal je cesar vojakom zopet po Štefana iti in ga vklenjenega v Filipiški samostan prepeljati, kjer so ga zaprli. Druge puščavnike in redovnike so pa njegovi vojaki po svetu razgnali samostan pa zažgali.

Na to je cesar naročil peterim škofoom, ki so bili načelniki sovražnikov svetih podob, k sebi

priti. Bili so pa ti krivoverci sledeči: Teodozij iz Efeza, Konstantin iz Nikomedije, Nakolij iz Natolije, Sisinij iz Pastile in Bazilij iz Trikalaba. Naročil jim je tudi še, naj vzamejo s saboj patrijarha Konstantina. Vsi skupaj naj se podajo k Štefanu in naj ga skušajo pregovoriti. Patrijarh Konstantin je pa Štefana le predobro poznal in ni hotel naloga sprejeti. S komisijo je odšel tudi Kalist in več cesarskih uradnikov.

Dospevši v Hrisopolis, kjer je stal Filipiški samostan, dali so si pripeljati Štefana. Dva moža sta ga prignala v težkih verigah, reveža, ki je komaj še dihal. Kdor ga je videl, so takoj vsakega solze zalile

Teodozij iz Efeza, ki se je silno učenega mislil, ga prvi nagovori: „Mož božji, kako si se drznil misliti, da več veš, kakor cesar in toliko škofov, ktere si vse za krivoverce proglasil?“

Štefan je pa rekel: „Za to, ker hočete nekaj novega vpeljati v cerkev božjo in ker Vam veljajo prerokove besede: „Zastonj so se zarotili velikaši te zemlje s pastirji raznih narodov proti cerkvi in maziljencu njenemu.“

To je bilo pa že Konstantinu Nikomedijskemu preveč. Vstal je, šel proti svetniku, ki je na tleh sedel, ter mu je rekel molčati; ob enem ga je pa z obuvalom v obraz sunil. Sedaj je padla tudi straža po svetem možu ter ga je jela grozno bíti. Kalist je vse te surovosti le z nevoljo gledal. Ko mu je bilo zadosti, zapodi surove vojake proč,

svetniku pa reče: „Ne kaže ti družega, kakor smrt ali pa podati se cerkvenemu zboru.“

Štefan pravi: „Življenje moje je lastnina Jezusova in čast mi bo zanj umreti. Vendar pokažite mi odloke Vašega cerkvenega zbora, da vendar vidim, zakaj tako divjate proti svetim podobam.“

Konštantin prebere napis: „Odlok sedmega splošnega svetega cerkvenega zbora.“

Štefan ga vstavi, rekoč: Kako li zamorete takoj iz začetka imenovati cerkven zbor svet, kateri svetim rečem svetost odjemlje, kateri mučenikom in apostolom ne privoši častnega imena „svetnikov“ ter jih le navadno apostole in mučenike naziva? Kako se konečno morete imenovati splošen cerkveni zbor, dotikajoč se cele cerkve, ker ga Vam rimski škof ni dovolil? Ali ne veste, da cerkvene postave strogo prepovedujejo brez njegovega dovoljenja o cerkvenih rečeh soditi? Kak je ta cerkveni zbor, ki ga ni potrdil ne patrijarh Aleksandrijski, ne Antijohijski in ne Jeruzalemski in se odloki niso razposlali po celi cerkvi božji vsem škofom v potrjenje? Kako morete imenovati ta zbor sedmi cerkveni zbor, ako se ne vjema s šestimi svojimi predniki?

Sedaj se dvigne Bazilij in pravi: „Kje pa se nismo vjemali s poprejšnjimi šestimi?“

Štefan še vedno na tleh sedeč odvrne: „Ali ste zborovali v cerkvi? Ali niso bile ondi navzoče podobe, ktere so častili naši očetje? Odgovarjajte škofje! Na Vaših ustnicah je iskati pravega izročila svetega nauka.“ Nato pogleda Štefan proti nebu

stegne roko in pravi s tihim glasom: „Kdor ne moli Jezusa Kristusa v podobah, naj bo proklet!“ Še je hotel dalje govoriti, toda cesarjevih poslancev je bilo silno sram in so vse skupaj popustili in k cesarju odšli. Škofje so hoteli molčati, toda Kalist je rekel cesarju: „Gospod, premagani smo! Ta mož je poln svetega poguma in se smrti nič ne boji.“

Cesar je bil same jeze kar zelen. Hitro je spisal ukaz, s katerim je Štefana prognal na otok Prokonez blizu Helesponta.

Preden se je Štefan odpeljal na svoje novo odločeno mu mesto, dokazal je svojo pravo vero o češčenji svetih podob s čudežem. Načelnik Filipiškega samostana je bil tako hudo bolán, da so že vsi zdravniki nad njim obupali. Štefan ga je ozdravil brez zdravil. Med tem pa 17 dni ni ničesa vžil, ne jedi ne pijače, če tudi mu je cesar vsega v obilnosti v ječo pošiljal.

Dospevši v Prokonez, odkazali so mu za stanovanje duplino v gori pri morji. Ne daleč od ondodot bila je zapuščena cerkvica sv. Ane. V živeš so mu služile rastline, kar jih je tamkaj okoli našel. Štefan ni bil dolgo sam ondi. Kmalo so zvedeli zanj drugi njegovi redovni sobratje, ki so bili iz Avksenskega samostana prognani in so se zopet v Prokonezu pri njem naselili.

Bogu je bila ta prognana krščanska občina posebno všeč. Zato ji je dal pa tudi posebno moč čudeže delati. Štefan je podelil sleporojenemu pogled. Le rekel mu je poln zaupanja v božjo milost: „V imenu Jezusa Kristusa, ktereга moliš v njegovih

podobah, spreglej!“ Prav tako je izgnal hudiča iz edinega sina revne vdove; rekel mu je namreč, da naj moli Jezusa Kristusa v sveti podobi njegovi. Sedem let bolno ženo v Herakleji je tudi na ta način ozdravil, da ji je ukazal svete podobe častiti.

Nekega dne pride k njemu vojak iz Tracije. Ves je bil pohabljen po eni strani telesa. Štefan mu ukaže Jezusa Kristusa v svetih podobah njegovih moliti. Vojak vboga in koj je bil zdrav. Ta čudež razglasil se je takoj po celi Traciji in cesarski namestnik sporočil ga je nemudoma cesarju, s sporočilom vred poslal mu je pa tudi vojaka. Ko ta pred cesarja pride, ga cesar ježno vpraša, če je res malikovalec postal, ker veruje v češčenje podob. Vojak se vstraši, pade predenj na kolena, prosi odpuščanja, češ, da so ga zapeljali in svete podobe prekolne. Cesar ga je na to takoj za stotnika povišal. Ko se je pa novi stotnik domu povrnil in na konja sedel, hoteč nekam jahati, vrgel ga je konj razse in ga je toliko časa s kopiti bíl, da je stotnik mrtev obležal.

Cesar vidoč da ljudstvo vedno bolj časti svete podobe že zarad čudežev, ki jih je Štefan s tistimi delal, je same jeze kar divjal. Štefana je vzkazal zopet v Carigrad pripeljati, kjer ga je v kopeline ječe vrgel in pa na rokah in nogah ga je ukleniti ukazal.

Ne dolgo na to poda se cesar k velikemu svetilniku, kamor si zapové Štefana pripeljati. Ko vojaki Štefanu povedo, kam mu bo treba, izprosi

si srebrn denar s cesarjevo podobo. Dobi ga in ga v obleki skrije.

Ko pride pred cesarja, se ta že od daleč nad njim zadere: „Lejte ga revčka, kakošen je in to človeče si upa meni ustavljati se, mene žaliti?“ Svetnik je na vse to molčal. Cesar zopet zareži nad njim: „Ti nesnaga med stvarjenjem božjim, ali me ne smrataš vrednega, da bi mi odgovoril!“ Sedaj svetnik odpre usta in pravi: „Gospod, če je Vaš namen umoriti me, pošljite me brez vsakega obotavljanja na morišče. Če me hočete pa zaslišati, brzdajte poprej svojo jezo. Saj tako postava sama sodnikom velevala.“

Cesar pravi: „V katerih odlokih naših očetov smo se pregrešili, da nas za krivoverce obsojaš?“

„Svete podobe ste zavrgli, ktere so naši očetje častili in njih češčenje nam zapustili. Vi mešate sveto z nesvetim, podobo Jezusa Kristusa z Apolonovo, božje Matere z Dijano in Venero in vse skupaj malikom prištevate, ktere z nogami teptate in v ogenj mečete.“

Cesar pravi: „Ti bedak ti, kje pa teptamo Jezusa Kristusa z nogami, če podobe teptamo. Bog obvaruj!“

Štefan zvleče sedaj skriti srebrnjak, ga cesarju pokaže, rekoč: „Gospod, čegava je ta podoba in napis?“ —

„Čegava le, kakor cesarjeva, pravi cesar Konštantin. Štefan vrže denar na tla in ga pohodi. Cesarjevi služabniki so divjim zverém podobni nad svetnika planili in raztrgali bi ga bili, če bi jih

cesar ne bil zadrževal. Sedaj je le predobro čutil v kakem nasprotju, da je sam s seboj. Kljubu temu pa je ostal trdovraten. Štefana je dal v ječo odpeljati in ga je sklenil sodnijam izročiti. Ob enem je začel pa tem huje preganjati častilce svetih podob. Mnogo častnikov in vojakov dobilo je jako hude kazni, ker so veri svojih očetov zvesti ostali. Od vseh svojih uradnikov je zahteval pri-sego, da ne skazujejo podobam nobenega češčenja. Kdor je bil veren katolik, nihče se ni več varnega čutil. Vse kar od kraja jel je cesar preganjati: škofo, duhovnike, menihe, uradnike in meščane.

Najhuje pa je cesar rogovilil proti samostanski duhovščini, ktero je pričel javno sramotiti s tem, da je zapovedal mnogo redovnikov poloviti, ktere je potem dal z vlačugami skupaj vkleniti in po mestu sprejavati. To je bila prava paša spačenemu narodu, silno pohujšanje pa katolikom.

Cesar je dalje prepovedal tudi vse molitve svetnikom na čast. Svetinje svetnikov, ki so jih verni v veliki časti imeli, daj je požigati. Truplo svete Eufemije, mučenice dal je vreči v morje, da bi verniki nič več ne dobivali sv. olja, ki je iz njenega telesa teklo in je bilo izborno zdravilo za vsako bolezen. Morje se pa ni vredno čutilo takega zaklada v sebi hraniti in je svetničine ostanke na otok Lemnos iz sebe vrglo.

Štefan je našel v pretorijanski ječi, kamor so ga vrgli, 342 redovnikov zavoljo njihove stanovitnosti v sveti veri, zaprtih. Nekteri so bili med tem že mučeni. Porezali so jim ušesa in nos, drugim

so roke odsekali, ker niso hoteli podpisati odloka krivega cerkvenega zbora. Mnogim so iztaknili oči, največ je bilo pa tako tepenih, da jim je koža po hrbtu v koscih od telesa visela. Štefan je na ves glas Boga zahvalil, da mu je dal tolikanj zbrano tovaršijo značajnih spoznovalcev. Ječe, kjer so bili ti mučeniki zaprti, so se spremenile kar čez noč v samostan, kjer so se svete pesmi prepevale. Ječar in pazniki njegovi so bili večkrat do solz ginjeni vidoč tolišnjo udanost v voljo božjo in gorečnost za sveto vero. Eden paznikov je rekel svoji ženi: „Bojim se, da nas bo cesarjeva budalost vse pogubila, če bo še dalje tako grešil proti sv. veri, kakor to sedaj dela. Ta-le puščavnik, pravijo, da je iz gore sv. Avksencija; meni se zdi bolj angelju, kakor človeku podoben.“ Žena njegova je bila verna kristjana in je jela svojega moža izpraševati, kako da ta svetnik živi. Ko je zvedela, da ne vživa nobenih zemskih reči, ker jih nima, se je podala k njemu, je pred njim na kolena padla, ga je prosila moliti za njo in pa kaj za želodec potrebnega od nje vzeti. Svetnik pa ni hotel prav nič družega vzeti, kakor le šest unč kruha in nekoliko vode, kar mu je potem vsako soboto večer prinašala. To je bil tudi večinoma ves njegov živež, kar časa je bil v ječi.

Štefan je čutil konec svojega življenja. Nekega dne sporoči paznikovi ženi, da bi ga obiskala. Ko pride se ji lepo za vse dobrote zahvali in pravi: „Konec življenja se mi približuje in prav za nič več mi ni treba skrbeti, kakor za izveličanje svoje

duše. Telesne hrane pa več ne potrebujem. Bog Vam vse stoterokrat povrni, kar ste mi dobrega storili.“

Od tega dne mož res ni več ne jedel ne pil. Živel je pa še 40 dni edino le od božje milosti.

Poslednji večer teh 40 dni obiskala je paznikova žena zopet vjetnike in tedaj ji je Štefan rekel: „Jutri stopil bom pred drugega sodnika in postanem državljan v drugi državi.“ Njegovi sovjetniki so bili vsled tega še bolj vžgani v ljubezni božji in so s Štefanom celo noč psalme prepevali.

To pa zopet cesarju ni dolgo skrito ostalo. Prišli so ljudje in so mu na uho prinesli: „Štefan je pretorijanske ječe v samostan spremenil, kjer se cele noči psalmi prepevajo. Ljudje iz celega Carigrada kar trumoma tjekaj hite in svete može občudujejo, ter se dajó podučevati v sveti veri.“ Cesar ves divji v prvi jezi vkaže Štefana iz ječe potegniti in mu glavo odsekati. Toda kmalo si premisli in pravi: „Ne, tega ne! Drobro vem, da si Štefan pod solcem nobene reči bolj ne želi, kakor smrti. Ne bo se mu spolnila želja ne! Le nazaj ga peljite v ječo.“

Cesar je imel med svojimi dvorniki tudi dva jako bistrumna brata. Ta dva je dal k sebi poklicati in jima je rekel: „Pojdita v pretorijanske ječe in poiščita ondi puščavnika Štefana. Dokažita mu, da sem mu smrt prizanesel in da že hvaležnost zahteva, da se mi vda, česar pa on ne bo storil. Predobro poznam njegovo trdovratnost. Če toraj

ne bo ubogal, in me bo še préklinjal, češ, da sem zavržen, potem pa šibe v roko in ga tako dolgo tepita, da Vama bo pod rokami svojo dušo izdihnili.“

Brata sta odšla spolnjevati cesarjevo povelje. Toda že prvi pogled na onemoglega starčeka ju je presunil, da sta se na glas zjokala; k nogam sta mu padla in za sv. blagoslov sta ga prosila. Cesarju tudi ta spreobrnitev ni skrita ostala. Drugo divjo druhal poslal je v pretorijanske ječe, da naj Štefana s poti spravi, sicer se je bati, da mu bo še revolucijo napravil v državi. Kakor divje zveri prirjula je druhal pred ječe in z vso silo Štefana zahtevala.

Marsikdo bi se bil vstrašil take grozne druhal, svetnik se je je razveselil; saj je dobro vedel, da ga bo spravila v večnost k njegovemu Jezusu. Od svojih duhovnih bratov se je vže poslovil. Duhovno obleko je tudi že slekel, ker se je bal, da bi je sovražniki ne onečastili, ter je oblekel haljo iz živalskih kož.

Ko druhal v ječo pridere, šel ji je po izgledu svojega božjega učenika tudi sam nasproti in rekel: „Jaz sem Štefan, ktereга iščete!“ Kakor divje zveri, padli so beriči čezenj, podrli so ga na tla in so ga dejali v železje. Sedaj ga vklenjenega, kakor največjega razbojnika, vlečejo na ulice in kar skušali so se, kedo da ga bo več in huje tepel. Peljali so ga memo cerkve sv. Teodore, kjer je hotel svetnik še nekoliko pomoliti, kar neki Filomat zavpije: „Lejte ga hinavca, ki hoče kakor mučenik umreti.“ Zverina tekel je po kako reč na stran.

Kar vгляda debel z železom okovan drog. Popade ga in z njim nazaj prihitevši častitljivega starčka tako po glavi udari, da ga je s prvim udarcem v smrt pobil.

Bog je pa tudi Filomatu pokazal, da je on svojih zvestih služabnikov pravi maščevalec. Komaj je starček Štefan svojo dušo izdihnil, zvali se tudi Filomat po tleh; pene je tiščal iz ust in pa z zobmi je škripal. Polastila se ga je huda bolezen, ki ga ni ves čas njegovega življenja nikdar več zapustila.

Svetnikovo telo je druhal tako dolgo vlačila po ulicah, da je v pravem pomenu besede vse razpadlo in so se čreva za njim vlačila. Razljuteni cesar je celo zapovedal, da naj se otroci iz šol venkaj spuste, da bo druhal tem večja. Konečno so ga vrgli v jamo, kamor so navadno trupla hudo delcev metali.



IV. Odpad od katoliške vere in sv. cerkve.

41. Plačilo zasramovalcu Boga.

Ko je Čikago v Ameriki gorelo in se je plamen že celega mesta polastil, vstopilo se je neko človeče na stopnice pred mestno zbornico in je začelo ljudem sledeče bogokletno klafanje. „Sedaj vidite.

kaj Vam vaše molitvarenje pomaga! Tu imate sedaj plačilo, ker ste tolikanj v cerkev letali! Sedaj se Vam bodo menda vendar oči odprle, da ni Boga! Kako bi sicer pripustil, da bi se njegovim vernim služabnikom taka nesreča zgodila. Ali bote sprevideli, da ta, ki ga za Boga molite, ni družega, kakor popolnoma nezmožen malik.“ Tako in enako čeljustál je bogokletnik v prav satanskih besedah proti živemu Bogu, ki je ravnokar z gorečim prstom na krvavorudečem nebu pisal vsem skopuhom in oderuhom in vsem tistim, ki svojega Zveličanja v posvetnem premoženji iščejo: „Vi bedaki, v eni sami noči, Vam moja roka vse vniči; kje so pa in kaj so pa potem Vaši zakladi?“

Policijski služabnik je nesramnega klafača nekaj čaka poslušal. Ko mu je bilo pa zadosti, plane k njemu, ga zgrabi za vratnik in ga hoče v zapor odpeljati. Ker se pa klafač upira, udari ga služabnik s palico po glavi, da mu je notri brénčati jelo, ob enem ga pa v mestno hišo porine, kjer ga je takoj v kletko spravil. Na vprašanje, kaj da se je pregrešil, pravi policaj, da sedaj ni čas, ljudi na ta način še bolj razburjati, kakor so že? Oni je sicer ugovarjal, da je v Ameriki, kjer so misli in besede proste in da govori, kar hoče, toda poštenjak se ni zmenil zanj in ključ zavrtil. Hudobni jezik je bil sedaj v pravem pomenu zla taško. Redar se je bil namenil grdega klafača le toliko časa zapreti, da se ljudje razidejo, potem bi

ga bil pa takoj spustil. Toda prečudna so pota božje pravice! Preden bi se bil kedo nadjal, stala je tudi mestna hiša vsa v ognji. Plamen se je je oblizaval, od vseh strani. Nihče ni mogel notri. Bogokletnika ni nihče več videl. Prav tisti Bog, katerega je tako nesramno tajil iznad magistratnih stopnic, pokazal mu je v ognji, da še živi, in da predrzne jezike tudi še dandanes redno prikrajša.

42. Kako krčmar zopet veren postane.

Dandanes, ko si nacijonalizem, liberalizem in ateizem v roko segajo in z samim peklom v zvezi katoličanstvu boj napovedujejo, je jako tolažljivo za trpečega kristjana tu pa tam na lastne oči videti, kako, da božja pravica še vedno nad nami čuva. Tolažljivo je videti, kako da se Stvarnik nebes in zemlje dostikrat naravne sile posluži, predrznežu jezik zavezati. Dne 15. julija lanskega leta je bil v H. somenj, kamor sem šel tudi jaz. Ko pridem blizu K. jel je nekoliko dež rosi in razprostrl sem dežnik. Če je pa le prehudo lilo, stopil sem tu pa tam pod streho, da je dež zopet ponehal. Le še kakih 200 korakov sem bil od H. oddaljen, kar vgleдам črn oblak, ki se je od zahoda semkaj vlekel in je nad H. obstal. Ob enem švignil je pa iz njega blisk na mesto. Treščilo je. Gost dim se je dvignil; hud veter razpihaval je pa plamen, da se je kmalo za stolp visoko proti nebu spenjal. Pač bi se bile tukaj marsikomu lahko oči odprle, da tisti, ki ga moderni svet tako

rad taji, še vedno nad nami prebiva, od koder nanznanja z žarnimi bliski svojo navzočnost.

Treščilo je k Trebušniku, o katerem so ljudje trdili, da je framason. Vsaj vere ni imel prav nobene. Ko se je ploha vlila, pritisnili so ljudje po gostilnah. Tudi Trebušnikova je bila polna. Krčmar je porabil priliko in je jel svoje goste z raznimi kvantami razveseljevati, ki so šle vse na račun duhovščine in samostanov. Največji hudodelec v Trebušnikovih očeh je bil pa sv. oče, ktereга je brezverec norčevaje se iz njega, katoliškega Boga imenoval. Nekteri navzoči so imeli toliko poguma, da so mu ugovarjali, kar ga je pa le še bolj spodžigalo do zabavljic. Ker mu pa le niso prijenjali, zakliče naposled Trebušnik ves razjarjen: „Če ni res tako, naj le kar trešči semkaj!“ Takoj na to se grozno zabliška in zagromi, da so stekla po oknih zašklefetala. „Bog in sveti križ božji, treščilo je!“ vskliknili so ljudje. „Pomagajte, gori, gori, upili so ljudje zunaj, v Trebušnikov pôd je treščilo!“ Trebušnik je letal, kakor blazen po dvorišči gori in doli in vedno upil: „Oh, moji sodovi vina, moji prešiči in moja živina! Kdo vas bo rešil?!“ Vse mu je zgorelo in prav nič si ni rešil. Ko je drugi pot prišel z ljudmi skupaj, ki so mu ugovarjali pri njegovem nesramnem in bogokletnem govorjenji, jim je javno priznal: „Prav ste govorili, sedaj tudi jaz vse verujem!“ Velike škode je bilo treba, da je temu človeku oči odprla, odprle so se mu pa vendarle.

43. Kaznovana strahopetnost.

V Haagu umrl je nedavno državni minister Moderman; mož je bil sicer luteranske vere, toda poštenjak skozi in skozi. Posebno je spoštoval katoliško cerkev. Nekega dne pride k njemu mlad pravnik za službo prosit. Moderman ga upraša: "Ktere vere ste?" Mladeneč odgovori: „Prav za prav katoliške, pa mi ni nič na tem ležeče.“ „Kaj“, zavzame se Moderman, vi ne znate ceniti, koliko da je vredno, če je človek v katoliški veri rojen in izrejen! Za Vas nimam službe. Kdor svojemu Bogu ne služi zvesto, ta tudi kralju ne bo zvest!“ Dotični pravnik še dandanes ni v državni službi, če prav je iz jako dobre hiše v Amsterdamu doma.

44. Preganjalec katoliške vere v srednjem veku.

Rimski cesar Valens prestopil je po zasedanji cesarskega prestola k arijanizmu in je jel grozovito katoliško cerkev preganjati. V petnajstem letu njegovega vladarstva prilomastili so mu sovražniki v deželo. Cesar zbere hitro svojo vojsko, postavi se ji na čelo in gre nad sovražnika. Na poti postavi se predenj puščavnik Izacij in mu reče: „Cesar! odpri katolikom cerkve, ktere si jim zaprl, pa boš zmagal, če ne boš moral umreti!“

Valens ga je slišal, pa se ni zmenil za njegove besede in je dalje hitel. Drugo jutro stopi

Izacij zopet predenj in mu reče: „Cesar! zapovej, da se katolikom cerkve odpro, ktere si jim zaprl, pa se boš zmagoslaven povrnil; sicer te čaka smrt na bojišči.“

Cesar se zavzame in hud boj se prične v njegovih prsih. Deloma ga je bilo sram, deloma se je pa bal. Sklenil je posvetovati se s svojimi državniki. Le-ti so bili pa sami arijanci in so vsi tako glasovali, da naj cesar prismojenega meniha nikari ne posluša, temveč naj gre le svojo pot dalje. Če mu pa še enkrat pride pred oči, naj ga pa le dobro pretepsti dá.

Tretji dan Izacij res zopet pride. Prerije se skozi goste vrste vojakov in gre naravnost proti cesarju, ter njegovega konja za brzde prime, da bi ga obdržal. „Cesar! pravi Izacij, še enkrat sem prišel, da odpri katolikom cerkve, ktere si jim zaprl, če se hočeš zmagoslaven povrniti; če pa ne — boš umrl.“

Razsrjeni cesar ukaže puščavnika v neko s trnjem obraščeno jamo vreči in gre dalje. Toda vže čez malo časa, stal je Izacij zopet pred njim in mu je žarečega obraza zaklical. „Poslednjič sem te prišel opominjat, da se spremisli in katolikom cerkve odpri, če hočeš zmagati. Če ne boš umrl; ali me slišiš? Umreti boš moral!“

Valens se ni zmenil za to opominjevanje, temveč je ukazal Izacija prijeti in zapreti. Po vojski ga je pa mislil za lažnjivo prerokovanje strogo kaznovati.

„Le pojdi na boj, toda če se vrneš, potem smeš prepričan biti, da ni Bog govoril skozi moja usta. Pričel boš boj, zmagal pa ne boš! Bežal boš, v sovražnikove roke boš prišel in v ognji te bo smrt dohitela!“

Cesar gre v boj. Premagan beži, kar more, in se skrije pred svojimi sovražniki v borni koči. Sovražnik ga zasledi, kočo obkoli in jo zažge. Cesar je zgorel pri živem telesu leta 379.

Od tedaj je preteklo vže 1500 let in nekaj čez. V tem času se je mnogo enakih dejanj prigodilo na svetovnem pozorišču. Igralci so bili razni, žaloigra je bila pa vedno ena in tista. Krivda in zločin, opominj in svarilo, kazen in pogin.

Kdor se je še s sveto cerkvijo bojeval, nihče si ni slave priboril, vsak pa izvestno sramoto in pogubo.



Konec I. dela.

Kazalo.

I. Zasramovanje najsvetejšega zakramenta.

1. Saj ni vredno, da bi človek govoril	5
2. Bog sliši in usliši	6
3. Voz, ki je obtičal	6
4. V zasramovanji umrl	7
5. Žalostni konec bogokletnika	7
6. Spolnjena želja	8
7. Zasramovanje in kazen	9
8. Božja roka še ni prav nič krajša	14
9. Bog se maščuje nad framasoni	14
10. Pregreha nad praznikom sv. Rešnjega Telesa	15
11. Bog je pravičen	16
12. Kazen in rešitev	17
13. Nasledki božjega ropa	19
14. Zamolčani greh	22
15. Kazen na bogokletje	22
16. Kazen za sv. obhajilo po nevrednem prejetu	23
17. Spomin na prvo sv. obhajilo	25

II. Zaničevanje družih svetih zakramentov.

18. Brezbožnega očeta Bog po otroku kaznuje	26
19. Ne zasramuj sv. pokore	27
20. Božje uho je tanko	28

21. Kaznovani mešar	29
22. Predrznost proti sv. pokori	29
23. Spovednice so zažigali	30
24. Ženitovanje na pustni večer	31

III. Sramotenje svetih podob.

25. Kdo ima pravico altar razdevati	36
26. Razbiti vojak	37
27. Kakoršna pregreha — taka kazen	38
28. Zasramovalec kaznovan	38
29. Novijanska Mati božja	40
30. Božji mlin	41
31. Slučaj ali kazen božja	42
32. Kristus sam se maščuje nad razžaljenjem njegove Ma- tere	42
33. Onečastenje podobe Matere božje	43
34. Pod Marijnim gabrom	44
35. Boj z žalostno Mater-božjo	49
36. Božja kazen v Lurdu	50
37. Črni huzar	51
38. Bog zabrani podiranje cerkve	52
39. Žaljeni Bog se maščuje za se in za svojega svetnika	53
40. Česčenje sv. podob	54

IV. Odpad od katoliške cerkve in sv. vere.

41. Plačilo zasramovalcu Boga	68
42. Kako krčmar zopet veren postane	70
43. Kaznovana strahopetnost	72
44. Pregarjalec katoliške cerkve v srednjem veku	72



